

**VERNIEUWEND BESTUREN IN DE
METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG**

**ZIENSWIJZEDOCUMENT
METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG**

1 mei 2012

Inhoud

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1: Processchets.....	5
DEEL A VOORSTEL	6
Hoofdstuk 2: Ambities	7
Hoofdstuk 3: Organisatie van de samenwerking	13
DEEL B UITWERKINGEN.....	19
Hoofdstuk 4: Activiteiten en maatregelen	20
Strategie 1: Versterken van het daily urban system	20
Strategie 2: Versterken van het economische en kennis- en innovatiepotentieel	24
Strategie 3: Versterken van het voorzieningenniveau	32
DEEL C PROEVE VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING.....	39
Hoofdstuk 5: Proeve van een gemeenschappelijke regeling	40
Hoofdstuk 6: Toelichting op de proeve van een regeling	49

Samenvatting

Ambities

De mondiale economie maakt woelige tijden door. We moeten alle zeilen bijzetten om ook op lange termijn concurrerend te blijven in de wereldeconomie. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag barst van de potentie, gelegen in de enorme diversiteit aan economische kracht. Deze is verspreid over verschillende grotere en kleinere steden die in elkaars directe nabijheid zijn gelegen. Daar valt meer uit te halen. Er is nu nog te veel sprake van versnippering, op het gebied van bereikbaarheid, arbeid, kennis, huisvesting, onderwijs en voorzieningen.

De missie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag is dan ook helder:

“Wij werken aan een duurzame internationale Metropoolregio, waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooiën en (internationale) bezoekers zich welkom voelen. Dit doen we door een betere positionering van ons internationaal concurrerende vestigingsklimaat en het uitvoeren van concrete projecten die de bestaande kracht van beide stedelijke regio’s bundelen. Daarbij dragen wij bij aan een positie van de Randstad als topregio in Europa.”

Drie strategieën

Om de economische clusters in de Metropoolregio te versterken en het aanwezige potentieel te verzilveren, zet de Metropoolregio drie samenhangende strategieën in met daarbinnen een aantal speerpunten.

Strategie 1: *Betere benutting van het daily urban system*

- Versterking van het openbaar vervoer (ontwikkeling en exploitatie)
- Versterking van het wegennetwerk
- Mobiliteitsmanagement en dynamisch verkeersmanagement.

Strategie 2: *Betere benutting van en investeren in het enorme kennis- en innovatiepotentieel in de regio*

- Eén gezamenlijk profiel voor promotie van de regio
- Versterken van de kennisinfrastructuur
- Een aantrekkelijke kantorenmarkt en voldoende ruimte op bedrijventerreinen
- Duurzame en innovatieve Greenport
- Kennisdeling beleid onderwijs en arbeidsmarkt
- Flankerende maatregelen op het gebied van onder meer detailhandel, leisure, innovatie en Europa.

Strategie 3: *Het ten volle benutten van het voorzieningenniveau*

- Opstellen van een doelgerichte en doeltreffende koers
- Uitwerken van prioritaire gebiedsprogramma's
- Programmeren woon- en werklocaties
- Zorgen voor een gevarieerd aanbod van woonmilieus
- Bundelen groenambities in vier metropolitane landschappen
- Integreeren huidige investeringsfondsen

- Flankerende maatregelen op het gebied van ruimte, wonen, groen, cultuur, sport en metropoolpas.

Bestuurlijke organisatie

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag staat voor pragmatische samenwerking gericht op het bereiken van concrete resultaten en het realiseren van de gezamenlijke ambities. Drie uitgangspunten staan centraal:

- Gemeenten vormen samen de Metropoolregio en vormen geen nieuwe bestuurslaag. De samenwerking is democratisch gelegitimeerd.
- Het gaat om het bereiken van de ambities, de organisatievorm is een afgeleide.
- Wisselende coalities zijn nodig en mogelijk, tussen het bestuur, met maatschappelijke partners en bedrijfsleven en met partijen over de grenzen van de Metropoolregio heen.

Een lichte juridische basis onder de samenwerking is nodig om afstemming tussen de verschillende ambities mogelijk te maken en op het behalen van deze ambities te kunnen sturen. Daarbinnen is maatwerk per ambitie mogelijk: in coalitie, in tempo en in intensiteit. Dit maakt het mogelijk om per ambitie de organische groei van de samenwerking alle ruimte te geven.

Aan de slag!

Wij zijn ervan overtuigd dat we met deze inhoudelijke agenda en de voorgestelde bestuurlijke organisatie een krachtige en slagvaardige Metropoolregio Rotterdam Den Haag kunnen neerzetten. Een regionale samenwerking zonder extra bestuurslaag die alle ruimte biedt aan alle 24 gemeenten om actief mee te doen!

Hoofdstuk 1: Processchets

Processchets

Het proces van samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag is enkele jaren geleden ingezet door de besturen van Stadsgebied Haaglanden en Stadsregio Rotterdam. Zij hebben de eerste grote lijnen uitgezet. Het proces raakte in een stroomversnelling toen het kabinet aangaf per 1 januari 2013 de wgr+ te willen afschaffen en in het bijzonder na het verschijnen van de visie op de bestuurlijke inrichting van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in het najaar van 2011. Naar aanleiding van die visie hebben de 24 gemeenten een zogenaamde rompbrief ontvangen van de initiatiefnemers. Deze brief bevatte voorstellen voor samenwerking binnen de Metropoolregio en hoe tot die samenwerking te komen. Alle gemeenten hebben op die brief gereageerd. Deze reacties vormden mede de basis voor het Plan Metropoolregio “Vernieuwend Besturen”, dat in december 2011 aan de minister van BZK is aangeboden. Bestuurlijke teams van vertegenwoordigers van gemeenten binnen de Metropoolregio zijn van start gegaan met het opstellen van een inhoudelijke agenda aan de hand van drie strategieën onderverdeeld in zeven praktische pijlers: 1. Vervoersautoriteit; 2. Economie; 3. Greenports; 4. Kennis & Innovatie, Onderwijs-arbeidsmarkt; 5. Ruimte & wonen; 6. Metropolitaan groen; 7. Cultuur, Sport en Metropoolpas.

In de periode november 2011 – maart 2012 hebben raadsleden, gemeentelijke bestuurders, ambtenaren en vertegenwoordigers van waterschappen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties tijdens tal van bijeenkomsten meegedacht: op 30 november 2011 in Capelle aan den IJssel, tijdens Open Raadsavonden op 7, 14 en 21 maart in Vlaardingen, Pijnacker Nootdorp en Spijkenisse, bij klankbordgroepen en thematische bijeenkomsten in het Metropool Lab in Delft, tijdens verschillende bijeenkomsten van het raadsinitiatief democratie en bestuur in onder meer Westland en Schiedam en tijdens het congres “Metropoolregio Rotterdam Den Haag krijgt kleur” op 4 april in Zoetermeer. De resultaten van de bestuurlijke pijlerteams zijn op basis van de signalen uit deze bijeenkomsten opgesteld. Zij vormen de basis voor de presentatie van speerpunten en flankerende acties, onderverdeeld in drie strategieën. De input van de bestuurlijke teams is op www.mrdh.nl als achtergrond-documentatie in te zien. Tevens is naar aanleiding van de bijeenkomsten bij de uitwerking van de bestuurlijke organisatie een drietal rode draden leidend geweest:

1. Betrek alle gemeenten en zorg voor voldoende democratische legitimering; bouw geen nieuwe bestuurslaag.
2. Het gaat om het bereiken van de ambities, de organisatievorm draagt daaraan bij.
3. Wisselende coalities zijn nodig om de doelstellingen te kunnen bereiken.

Financiën en inrichting

In de aanloop naar het definitieve voorstel zal een gezamenlijk voorstel worden ontwikkeld voor de inrichting en de bekostiging van de Metropoolorganisatie. Uiteraard is het uitgangspunt dat het niet meer zal kosten dan nu het geval is. Voor de investeringsfondsen wordt de komende tijd een voorstel ontwikkeld waarbij vertrekpunt is dat aangegane verplichtingen worden nagekomen.

DEEL A VOORSTEL

Hoofdstuk 2: Ambities

De mondiale economie maakt woelige tijden door. China, Zuidoost Azië, delen van Zuid- en Midden Amerika en Oost-Europa timmeren economisch flink aan de weg. Het grootste deel van de wereldwijde economische groei komt nu voor rekening voor deze landen.

Tegelijkertijd woedt er een financiële en economische crisis, die het sterkst wordt gevoeld in Europa. De economische tegenwind laat ook de Nederlandse economie niet ongemoeid. We moeten alle zeilen bijzetten om ook op lange termijn concurrerend te blijven in de wereldeconomie. Alleen dan blijven werkgelegenheid en inkomen in de toekomst verzekerd. Dat betekent concurrerend zijn in sectoren met een hoge toegevoegde waarde, met kennis als belangrijke concurrentiefactor. Tegelijk vragen klimaatcrisis en de mondiale schaarste aan grondstoffen om een verduurzaming van de economie, een innovatieve uitdaging die in onze kennisintensieve regio kansen biedt. Binnen deze context speelt het initiatief van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Meer dan alleen de optelsom der delen: 1+1=3

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag barst van de potentie. De regio huisvest sterke sectoren die de internationale concurrentie aan kunnen: de mainport Rotterdam op het gebied van transport en logistiek, chemie en energie, de tuinbouw van de Greenports in Westland, Oostland en Barendrecht, het cluster van internationaal recht, vrede en veiligheid en hoofdkantoren in Den Haag, de innovatieve clusters, mede gebaseerd op de sterke kennisinfrastructuur, op het gebied van medisch en life sciences, clean tech, water- en deltavraagstukken.

Alle gemeenten dragen bij aan de kracht van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Elke gemeente draagt met zijn specifieke kenmerken bij aan het verder versterken van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Rijswijk bijvoorbeeld met het mondiale Shell laboratorium. Leidschendam/Voorburg en Wassenaar bieden onderscheidende woon- en werkmilieus en vormen de springplank naar de Leidse regio en de Metropoolregio Amsterdam. In het middengebied tussen Rotterdam en Den Haag vormt Delft het kloppende hart van technische innovatie in de metropoolregio. Zoetermeer ontwikkelt er zich tot ICT- en leisurestad. Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland, gelegen aan de RandstadRail, bieden aantrekkelijke woonmilieus voor de Rotterdamse en Haaglandse agglomeratie. Samen vormen ze met het Westland, het hart van Greenport Westland-Oostland. Schiedam, Vlaardingen en Maassluis huisvesten belangrijke maritieme clusters en zijn met hun rijke geschiedenis de toegangspoorten tot de Hof van Delfland in de gemeente Midden-Delfland. Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel completeren de Rotterdamse agglomeratie aan oostelijke kant. Spijkenisse vervult een belangrijke centrumfunctie voor gemeenten op Voorne Putten. Hellevoetsluis, Bernisse, Brielle, Westvoorne leveren groene woon-, werk- en recreatiegebieden ten zuiden van de grootste haven van Europa. In Barendrecht, Ridderkerk en Albrandswaard komen de logistiek van de Mainport en de Greenport bij elkaar en wordt de Metropoolregio Rotterdam Den Haag verbonden met de Drechtsteden en de Brabantse stedenrij.

De kracht van dit urbane systeem, met in totaal 2,2 miljoen inwoners, is die enorme diversiteit aan aanvullende economische kracht, verspreid over verschillende grotere en

kleinere steden die in elkaars directe nabijheid zijn gelegen. Daar valt meer uit te halen. Want ondanks de nabijheid en complementariteit van de steden, is de samenhang in de markten voor arbeid, kennis, huisvesting, onderwijs en voorzieningen ook als gevolg van een onvoldoende bereikbaarheid nog niet zo sterk en daarmee tegelijk kwetsbaar. De regio is versnipperd, en er is veel onbenut potentieel. Dat maakt de metropoolopgave strategisch en de urgentie hoog.

De OESO zette dat enkele jaren geleden al op de agenda. De OESO deed bijvoorbeeld aanbevelingen om de interne bereikbaarheid in het gebied te verbeteren, kennisoverdracht aan de private sector te stimuleren, de flexibiliteit in woning- en arbeidsmarkt te vergroten en de coördinatie van economische specialisaties van steden te versterken. De onderzoekers benadrukten de betekenis van de kenniseconomie. Hoe beter opgeleid de beroepsbevolking, des te groter het innoverend vermogen en sterker de concurrentiepositie. Ook op dit vlak worden potenties in de Metropoolregio onvoldoende benut, ondanks de aanwezigheid van grote kenniscentra. Daarnaast blijkt uit studies van professor Pieter Tordoir dat het opleidingspeil van de beroepsbevolking achterblijft bij wat nodig is en ten opzichte van andere metropolitane regio's. Bovendien zijn er onvoldoende afgestudeerden in de zorg en techniek. Recente onderzoeken constateren schaarste aan kwaliteitsmilieus voor wonen, werken en verblijven; en het onvoldoende benutten van het voorzieningenniveau dwars door de Metropoolregio heen.

De concurrentie zit ondertussen niet stil. Het feit dat op wereldschaal de competitie om talent en bedrijven zich afspeelt tussen metropolen, betekent dat thema's waar voorheen de schaal van de stad of de stadsregio voldoende was, nu vragen om opschaling naar metropoolniveau. Infrastructuur en openbaar vervoer, de samenhang op het terrein van kenniseconomie en innovatie, energietransitie, afstemming van ruimtelijk en economisch beleid, aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt, de druk op de open ruimte en de kwaliteit van de groene zones – ze kunnen en moeten beter om de concurrentieslag met andere metropolen aan te kunnen.

Kenniswerkers vestigen zich wereldwijd vooral in grootstedelijke regio's, die de benodigde woon- en leefmilieus bieden om interessant te zijn voor deze groepen. De aanwezigheid van kenniswerkers maakt weer dat een regio aantrekkelijk is als vestigingsplaats voor bedrijven uit allerlei sectoren. Niet alleen internationaal opererende sectoren, maar ook lokale toeleverende bedrijven in onder meer de zakelijke dienstverlening, de creatieve sector en de handel.

Dit klinkt misschien als een ver-van-mijn-bed-show die alleen interessant is voor intellectuele types in de grote universiteitssteden, maar dat is het niet. Alle inwoners van de Metropoolregio hebben baat bij een internationaal concurrerende kennisgedreven economie. Alleen met kennis houden we ons internationaal staande. Nieuwe werkgelegenheid in het topsegment, zorgt ook voor groei van banen aan de basis van de economie in onder meer zakelijke dienstverlening, detailhandel en horeca.

De huidige economische situatie maakt de opgave alleen maar urgenter, voor de hele Randstad, maar voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag in het bijzonder. De OESO constateerde al dat de regio Rotterdam-Den Haag, vergeleken met de Noordvleugel van de Randstad en haar uitstralingszone langs de A1 richting oosten en zuidoosten, achter loopt bij

de ontwikkeling naar een kenniseconomie. Dit verklaart volgens de OESO ook de relatief achterblijvende banengroei in de regio.

Samenwerken in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag: een teamprestatie

De overheden, private partijen en maatschappelijke organisaties zullen krachtig en gefocust moeten samenwerken om deze achterstanden aan te pakken en beoogde voorsprongen uit te bouwen. Elke gemeente draagt met zijn specifieke kenmerken, eigenheden en kwaliteiten bij aan het verder versterken van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De ene gemeente profileert zich rond het thema groen, andere gemeenten met de Greenport, leisure of kenniseconomie. Met elkaar zetten we op die manier een mooie teamprestatie neer.

De bestuurlijke innovatie binnen de Metropoolregio zal er aan bijdragen dat de potentie van de regio ten volle wordt benut. Dat vertaalt zich in banengroei en een bijdrage van miljarden extra aan het Bruto Regionaal Product. Een winst die meer is dan slechts de som der delen binnen de regio op dit moment. Een sterke, economisch florerende Metropoolregio Rotterdam Den Haag zorgt bovendien voor een sterkere Randstad als geheel, en voegt daarmee ook weer waarde toe aan nationale belangen. En een sterke positie van Nederland in de rest van de wereld kan weer zorgen voor nieuwe investeringen die uiteindelijk lokaal hun beslag krijgen in...juist, de regio!

Duurzaamheid

In het sterk verstedelijkte gebied van de Metropoolregio zijn ruimte, frisse lucht, schone grond, schoon water en energie schaars. Deze schaarste vraagt om een scherpe bewaking van de balans tussen bebouwd en onbebouwd gebied, tussen investeren en steunen van economie en energiehuishouding. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag streeft naar een goede balans tussen sociale (people), ecologische (planet) en economische (prosperity) belangen bij het nemen van beslissingen en het uitvoeren van activiteiten. Met aandacht voor effecten in en buiten de regio, nu en in de toekomst. Ook de afhankelijkheid van de economie van de Metropoolregio van fossiele bronnen is een duurzame innovatieopgave. De Europese Commissie heeft de ondersteuning van de overgang naar een koolstofarme economie als een belangrijke prioriteit gesteld waar minimaal 20% van de EFRO-gelden voor de periode 2014-2020 aan moet worden besteed. Naast mitigatie¹ is klimaatadaptatie nodig om bij een stijgende zeespiegel en heviger neerslag onze delta veilig en leefbaar te houden. Voor een optimale verdeling en beheer van de milieuruimte in de regio ligt een kans bij het samen ontwikkelen van instrumenten hiervoor en het inbedden ervan in rijksregelgeving. Investeringen in duurzaamheid zijn van groot belang voor de economische kracht van de Metropoolregio. Er is sprake van duurzame ontwikkeling van de Metropoolregio als is voldaan aan drie randvoorwaarden:

1. Integrale aanpak:
Verbetering van het economische, ecologische en sociaal-culturele kapitaal
2. Houdbaarheid over de generaties heen:
Rekening houden met het korte termijneffect en met het lange termijneffect
3. Houdbaarheid over de grenzen heen:
Rekening houden met de ontwikkeling van de omgeving/andere landen.

¹ **Mitigatie** is de term die wordt gebruikt in het klimaatbeleid voor maatregelen die beogen emissies van de broeikasgassen [kooldioxide](#) (CO₂), [methaan](#) (CH₄), [lachgas](#) (N₂O) en een aantal [fluorverbindingen](#) (HFK's, PFK's en SF₆) te verminderen.

Het hanteren van duurzame ontwikkeling als uitgangspunt voor de Metropoolregio komt tot uitdrukking in de integrale aanpak van de pijlers. Op deze wijze draagt de metropoolsamenwerking bij aan een toekomstbestendige versterking van de economische kracht van de regio en wordt de aantrekkelijkheid daarvan voor wonen, werken en recreëren vergroot. Een optimaal vestigingsklimaat voor bedrijven en bewoners kan niet zonder een hoge kwaliteit van leven. Een aantrekkelijke groene ruimte, maar bijvoorbeeld ook duurzame woningbouw en een goed OV- en fietsnetwerk zorgen daarvoor.

De aandacht moet daarbij vooral uit gaan naar versterking van de uitvoeringskracht van de Metropoolregio. De schaalvoordelen van de Metropoolregio komen op dit moment bijvoorbeeld tot uiting in de waarde ervan voor het verzamelen, verwerken en ter beschikking stellen van duurzaamheidsdata. Hieraan worden vanuit de EU en de bevolking steeds hogere eisen gesteld. Een goede monitoring is nodig om de voortgang op het gebied van duurzaamheid en leefomgevingskwaliteit te meten en om te kunnen onderbouwen waar prioriteiten liggen. Afstemming van regionale monitoring op de specifieke gebiedskarakteristieken (industrie, haven, bebouwde omgeving, Greenport) geeft een gericht beeld van de opgaven en positionering van de regio op het gebied van duurzaamheid.

Europa

Elk van de gekozen strategieën van de Metropoolregio kent een belangrijke Europese dimensie. Het gaat hierbij zowel om de invloed van Europese wet- en regelgeving op lokaal beleid, als om de kansen van de Metropoolregio om aan te sluiten bij belangrijke ontwikkelingen op Europees niveau en het benutten van Europese subsidiemogelijkheden. De Metropoolregio biedt de kans om op Europees terrein enerzijds bij te dragen aan de Europese doelstellingen, en anderzijds de eigen doelstellingen kracht bij te zetten. “Europa” is immers van groot belang voor de ontwikkeling van de regio, omdat de Europese Unie een belangrijke (subsidiërende en regelgevende) rol speelt voor de deelgebieden in de Metropoolregio: ontwikkeling van de groenzones, de agrarische sector, de z.g. groenblauw diensten.

De Metropoolregio omvat belangrijke Europese economische sectoren: de Greenports, de internationale kennisinfrastructuur, de sterk in ontwikkeling zijnde innovatieve sectoren, de Rotterdamse haven en het internationale economische klimaat in de regio.

Europa hecht daarnaast steeds meer belang aan goed functionerende stedelijke gebieden, zoals de Metropoolregio. De Europese Unie legt in de komende jaren meer de focus op territoriale samenhang en de functionele relatie tussen stedelijk en landelijk gebied. Dit betekent concreet dat de administratieve grenzen van regio's minder belangrijk zullen worden. Dit biedt de Metropoolregio de kans om door middel van intergemeentelijke samenwerking een impuls te geven aan de concurrentiekracht, de werkgelegenheid, investeringen, kennis, innovatie en onderzoek, onderwijs, mobiliteit, duurzaamheid en sociale inclusie en zich binnen Nederland én Europa als Metropoolregio te onderscheiden met een eigen identiteit en daardoor de concurrentie met andere metropolen beter aan te gaan.

Om op proactieve wijze met deze Europese dimensie om te gaan, is het belangrijk om te participeren in gemeenschappelijke Europese projecten en om vooraanstaande Europese platforms en netwerken, waarin diverse gemeenten en bestuurders binnen de Metropoolregio al een belangrijke rol spelen, optimaal te benutten. Dit kan door betere afstemming van de verschillende Europese prioriteiten en het in kaart brengen van

gemeenschappelijke Europese kansen. De Metropoolregio is dan ook bij uitstek geschikt om als platform de relevante Europese ontwikkelingen te bespreken en daar waar er gemeenschappelijke projecten/standpunten zijn, gezamenlijk naar buiten te treden. Hiermee wordt de slagkracht van de Metropoolregio in Europa vergroot.

Het is daarom zaak, dat deze Europese platformfunctie binnen de metropool vorm en inhoud gaat krijgen. De Metropoolregio heeft hierin in ieder geval de volgende taken te verrichten: het organiseren van kennisuitwisseling over Europees beleid en projecten in de regio, het meehelpen organiseren en promoten van de Metropoolregio als Europese regio, het opzetten en onderhouden van een regionaal netwerk van personen en organisaties die van doen hebben met “Europa”.

Missie

De missie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag is helder:

“Wij werken aan een duurzame internationale Metropoolregio, waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooiën en (internationale) bezoekers zich welkom voelen. Dit doen we door een betere positionering van ons internationaal concurrerende vestigingsklimaat en het uitvoeren van concrete projecten die de bestaande kracht van beide stedelijke regio’s bundelt. Daarbij dragen wij bij aan een positie van de Randstad als topregio in Europa.”

Drie strategieën

Om de economische clusters in de Metropoolregio te versterken en het aanwezige potentieel te verzilveren, zet de Metropoolregio drie samenhangende strategieën in met daarbinnen de speerpunten. Behalve deze speerpunten bevatten de strategieën ook flankerende maatregelen. Deze kunnen later worden ingevuld, of zijn eenvoudig uit te voeren.

Strategie 1: Betere benutting van het daily urban system

De OESO deed aanbevelingen om de interne en externe bereikbaarheid te verbeteren. Korte afstanden zijn niet voldoende, het gaat om korte reistijden tussen en naar de belangrijkste locaties en naar de economische centra elders in Nederland (waaronder Schiphol) en Europa. Juist op dit thema krijgt de samenwerking binnen de Metropoolregio het eerst en het meest vergaand gestalte: één Vervoersautoriteit voor het hele gebied. Speerpunten zijn:

- Versterking van het openbaar vervoer (ontwikkeling en exploitatie)
- Versterking van het wegennetwerk
- Mobiliteitsmanagement en dynamisch verkeersmanagement.

Strategie 2: Betere benutting van en investeren in het enorme kennis- en innovatiepotentieel in de regio

Verscheidene onderzoeken constateren dat, om als regio op internationaal niveau te kunnen concurreren, we moeten investeren in kenniswerkers en kennisoverdracht aan de private sector. De Metropoolregio herbergt een kwart van alle academisch onderwijs en onderzoek in Nederland. De relaties tussen kennis, economie en overheid kunnen beter worden benut en ook beter georganiseerd. De Greenport is hierbij een voorbeeld van een cluster waar de toegevoegde waarde vergroot wordt. De banengroei in de stuwende sectoren kan alleen werkelijkheid worden als ook de basis op orde is. Daarvoor moeten we bijvoorbeeld meer afgestudeerden in de zorg en techniek afleveren. Ook werken aan duurzaamheid levert extra banen op. Uiteindelijk gaat het om de vraag: hoe verdienen we over 20 jaar ons brood?

Speerpunten in strategie 2 zijn:

- Eén gezamenlijk profiel voor promotie van de regio.
- Versterken van de kennisinfrastructuur
- Een aantrekkelijke kantorenmarkt en voldoende ruimte op bedrijventerreinen
- Duurzame en innovatieve Greenport
- Kennisdeling beleid onderwijs en arbeidsmarkt
- Flankerende maatregelen op het gebied van detailhandel, leisure, innovatie en Europa.

Strategie 3: *Het ten volle benutten van het voorzieningenniveau*

Evident is dat voor een sterke regio het voorzieningenniveau op een hoog niveau moet worden gebracht. Denk hierbij aan woonklimaat, groenvoorzieningen en cultuur en sport. Door OESO, CPB en het Planbureau voor de Leefomgeving wordt het belang van sterke voorzieningen onderstreept. De Metropoolregio maakt het mogelijk om topvoorzieningen te concentreren en basisvoorzieningen juist beter te spreiden over de gehele regio en daardoor onnodige dubbelingen te voorkomen. Daarnaast worden de inwoners van de metropoolregio gestimuleerd om gebruik te maken van voorzieningen die in andere gemeenten van de metropoolregio gelegen zijn door uitbreiding van het gebruik van de metropoolpas. In deze strategie zijn de volgende speerpunten benoemd:

- Opstellen van een doelgerichte en doeltreffende koers
- Uitwerken van prioritaire gebiedsprogramma's
- Programmeren woon- en werklocaties
- Zorgen voor een gevarieerd aanbod van woonmilieus
- Bundelen groenambities in vier metropolitane landschappen
- Integreren huidige investeringsfondsen
- Flankerende maatregelen op het gebied van ruimte, wonen, groen, cultuur, sport en metropoolpas.

In DEEL B "UITWERKINGEN" zijn de voorstellen per strategie beschreven. Naast de speerpunten zijn in de uitwerkingen ook flankerende maatregelen opgenomen.

Hoofdstuk 3: Organisatie van de samenwerking

Pragmatisch, kortdaat en krachtig!

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag staat voor pragmatische samenwerking gericht op het bereiken van concrete resultaten. Het accent ligt op doe- en regeltaken en het onderling afstemmen van beleid. Voorop staat dat de gezamenlijke ambities gerealiseerd worden.

De metropoolsamenwerking kent twee belangrijke drijfveren:

- Inhoudelijk: in de Metropoolregio gaat het om het realiseren van economische ontwikkeling gericht op werkgelegenheid voor huidige en toekomstige generaties. Daarbij is het belangrijk dat nu en in de toekomst al het handelen van onze inwoners, bedrijven, ondernemers, studenten en werknemers zich voor een belangrijk deel op (minimaal) het schaalniveau van de Metropoolregio afspeelt;
- Realisatiekracht: gelet op deze inhoudelijke ambitie is het van groot belang dat de Metropoolregio de realisatiekracht niet alleen van de 24 gemeenten vergroot, maar ook en juist met maatschappelijke organisaties en partijen. Daarbij is het zaak dat optimaal gebruik wordt gemaakt van de al aanwezige expertise, kennis en voorzieningen in de 24 gemeenten en dat deze in de komende periode jaren slagvaardig kan worden uitgebreid.

Die inhoud en realisatiekracht zitten uiteraard primair bij de bedrijven, inwoners, werknemers, ondernemers en (onderzoekers)instellingen. Als samenwerkende overheden gaat het erom deze extra kracht te geven, te faciliteren en te ondersteunen. Wat doet de overheid, wat doet de private sector, wat doen we samen en in welke onderlinge rolverdeling.

Bij de samenwerking in de Metropoolregio staan drie uitgangspunten zoals verwoord tijdens de raadsbijeenkomsten centraal:

1. Betrek alle gemeenten en zorg voor voldoende democratische legitimering; bouw geen nieuwe bestuurslaag

De initiatiefgroep “pijler 0” heeft de noodzaak onderstreept om bij de uitwerking van het besturen van de Metropool alle aandacht aan de democratische legitimering te geven. Door de initiatiefgroep is uitdrukkelijk aandacht gevraagd om de één op één relatie met de gemeenteraden zorgvuldig in te vullen en om ervoor te waken dat de Metropoolregio in plaats van verlengd lokaal bestuur geen nieuwe vierde bestuurslaag wordt. In de diverse bijeenkomsten is sterk de voorkeur uitgesproken voor een pragmatische en praktische samenwerking en om nieuwe coalities met maatschappelijke partners, met een accent op doen en regelen.

2. Het gaat om het bereiken van de ambities, de organisatievorm is een afgeleide

In de verschillende bijeenkomsten hebben raadsleden de noodzaak benadrukt om geen blauwdruk te hanteren, maar om de gekozen ambities centraal te stellen. Daarnaast is onderstreept dat zoveel mogelijk gebruik moet worden gemaakt van de kennis en capaciteit van de gemeenten zelf. En daarnaast is sterk aangeraden om, vanwege het verschil in ambities, te differentiëren in tempo.

De uitdagingen waar de Metropoolregio voor staat, vragen om actie op een breed aantal terreinen. Daarom wordt in dit zienswijzedocument een brede inhoudelijke agenda voorgesteld. Dat betekent niet dat gemeenten hun bevoegdheden op al deze terreinen moeten overdragen. Voor ieder onderwerp moeten we bezien hoe de samenwerking en de uitvoering het beste georganiseerd kunnen worden. Dat betekent soms door de Metropoolregio, en vaak door de gemeenten zelf. Daarom introduceren we in hoofdstuk 3 over bestuurlijke organisatie het 3-ringenmodel. De daadwerkelijke beleidsvorming en – uitvoering hebben plaats op het meest geëigende niveau met de betrokken partijen. Het ringenmodel wordt verderop in dit hoofdstuk uitgelegd.

We hebben er in de portfolio van activiteiten en maatregelen naar gestreefd alle belangrijke vraagstukken die gebaat zijn bij metropoolsamenwerking te agenderen. Dat betekent niet per definitie dat op hetzelfde moment over al deze zaken besluiten moeten zijn genomen. De portfolio en de proeve van een gemeenschappelijke regeling zijn zo opgesteld dat alle relevante zaken zijn geagendeerd en daarmee een plek binnen de metropoolsamenwerking hebben. In de Metropoolregio komen de lijnen van de 3 strategieën en de 7 pijlers bijeen. Op die wijze wordt het behalen van de ambities gewaarborgd: integraal, operationeel en uitvoerend.

3. Wisselende coalities nodig

De 24 gemeenten werken momenteel aan de Metropoolregio. Daarbij is de vraag gesteld of elke gemeente ook aan elke activiteit moet deelnemen. Ook hier is pragmatisme bepleit: zorg voor coalities die de afgesproken ambities voor de wal roeien. Dit is ook uitgangspunt bij de verdere uitwerking geworden. Het maakt immers uit of de opdracht is om een Vervoersautoriteit op te richten waar alle 24 gemeenten een groot concreet belang bij hebben, of de opdracht om de drie academische centra in hun samenwerking optimaal te ondersteunen. Kortom, dit betekent dat in de Metropoolregio wisselende coalities nodig zullen zijn. Deze coalities zullen ook tot uiting komen in samenwerking met maatschappelijke partners en bedrijfsleven.

Dit geldt vanzelfsprekend ook voor samenwerking met partijen over de grenzen van de Metropoolregio heen. Bestaande samenwerkingsverbanden met omliggende regio's verliezen hun relevantie niet door de nauwere samenwerking. De gemeenten in de Rotterdamse regio blijven met Drechtsteden en West-Brabant samenwerken aan havengerelateerde ambities in Deltri-verband en Deltapoort, waarin Rotterdamse en Drechtsteedse gemeenten samenwerken aan gemeenschappelijke landschappelijke opgaven. De gemeente Leiden doet mee met het realiseren van gezamenlijke ambities op het gebied van kennis & innovatie en cultuur. "Europa" is ook een belangrijk dossier om op samen te werken. Andere voorbeelden zijn Bereik! of StedenbaanPlus.

Vernieuwend besturen

Bij de zoektocht naar de invulling van vernieuwend besturen moesten de drie uitgangspunten en het wettelijk kader van de wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) bij elkaar komen. De WGR gaat namelijk uit van verlengd lokaal bestuur en niet van het optuigen van een vierde bestuurslaag. Dit spoort ook geheel met de uitdrukkelijke wens van de verschillende overheden. Het moet gaan om het vormgeven van het initiatief dat vanuit de 24 gemeenten via de Dagelijks Besturen zelf is ontwikkeld: de gemeente als eerste overheid. De WGR biedt bovendien ook de mogelijkheid om als openbaar lichaam een stevige rechtspersoon te zijn

waaraan het Rijk rechtstreeks bevoegdheden en middelen kan toekennen. Kortom, daarmee is de WGR het meest voor de hand liggende juridisch fundament voor het vernieuwend besturen. Tegelijkertijd was de zoektocht om ook recht te doen aan de uitdrukkelijke wens om niet voor elke ambitie met blauwdrukken te werken, laat staan om voor elke ambitie een juridische ondergrond te ontwerpen. Vandaar dat bij het invullen van het vernieuwend besturen een lichte juridische samenwerking voor de Metropoolregio het meest geëigende ontwerp is. Deze samenwerking is nodig om afstemming tussen de verschillende ambities mogelijk te maken en op het behalen van deze ambities te kunnen sturen. Binnen deze lichte juridische samenwerking is maatwerk per ambitie mogelijk: in coalitie, in tempo en in intensiteit. Juist dit maakt het mogelijk om per ambitie de organische groei van de samenwerking alle ruimte geven.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio

Met inachtneming van de drie uitgangspunten is het volgende voorstel geformuleerd.

Uitgangspunt 1. Betrek alle gemeenten en zorg voor voldoende democratische legitimering; bouw geen nieuwe bestuurslaag.

Algemeen Bestuur (AB)

De gemeenteraden zijn en blijven de ruggengraat van de metropool. Tegelijk is sterk de wens geuit om zo efficiënt en krachtdadig mogelijk besluitvorming te organiseren. Geen Poolse landdagen. Het een en ander kan goed gecombineerd worden door daar waar mogelijk gebruik te maken van de zienswijze procedure. De raden stellen in de eigen vergadering de zienswijze vast waardoor separate bijeenkomsten onnodig zijn. Aanvullend kan een vergadering van een representatieve uitsnede uit de raden bijeen worden geroepen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer een substantieel deel van de raden discussie tussen de raden wenselijk acht, dan wel er redenen van juridische aard zijn. Uiteraard is het daarnaast van belang dat de gemeenteraadsleden en collegeleden elkaar gezamenlijk ontmoeten zoals in de afgelopen periode regelmatig is gebeurd. Daartoe organiseert het DB tweemaal per jaar een Metropoolbijeenkomst. Deze bijeenkomsten zullen voor de vorming van opinies en het peilen van de meningen binnen de metropool worden gebruikt.

Dagelijks Bestuur (DB)

Het AB stelt de ambities van de Metropoolregio vast. Het DB heeft vervolgens de taak om ervoor te zorgen dat deze ambities in samenhang met elkaar tot stand komen en ook daadwerkelijk uitgevoerd worden.

Het DB wordt gekozen door en uit het AB. Het voorstel is om een vertegenwoordiger van elk van de deelnemende gemeenten af te vaardigen in het dagelijks bestuur. Daarnaast maken de burgemeesters van Den Haag en Rotterdam als voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter deel uit van het DB. De Vervoersautoriteit is vertegenwoordigd met haar voorzitter en haar plaatsvervangend voorzitter. De vergaderingen en besluiten van het DB worden door een klein presidium voorbereid. De besluiten van het DB worden voorbereid in overleg met de 24 gemeenten, zodat ook hier de gemeenten betrokken worden bij de besluitvorming.

Voorzitter

Gelet op de samenstelling van de Metropoolregio zijn de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van het AB en het DB roulerend de burgemeesters van de twee grote steden.

Verantwoording

Op diverse manieren kunnen de raden voortdurend de vinger aan de pols houden. Niet alleen zijn zij via het Algemeen Bestuur en met regelmatige consultaties betrokken bij besluitvorming door het metropoolbestuur, ook is voorzien in duidelijke verplichtingen van de Metropool en zijn bestuurders om aan de raden verantwoording af te leggen en inlichtingen te geven. Er worden concrete doelen geformuleerd en over het behalen daarvan wordt verslag uitgebracht. Dat begint al met de strategische agenda, het werkplan, de programmabegroting, de programmaverantwoording en waar nodig voortgangsrapportages. De regeling wordt vijfjaarlijks geëvalueerd en er wordt een ombudsman aangewezen. De gemeentelijke rekenkamers kunnen zich over de Metropoolregio buigen. Anders dan nu veelal het geval is, kan het DB behalve met de colleges van B&W, ook rechtstreeks communiceren met de gemeenteraden.

Ambtelijke ondersteuning

De Metropoolregio wordt door een kleine ambtelijke organisatie ondersteund. Hierbij zal voor concrete projecten en programma's zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt van de aanwezige kennis, expertise en medewerkers in alle 24 gemeenten.

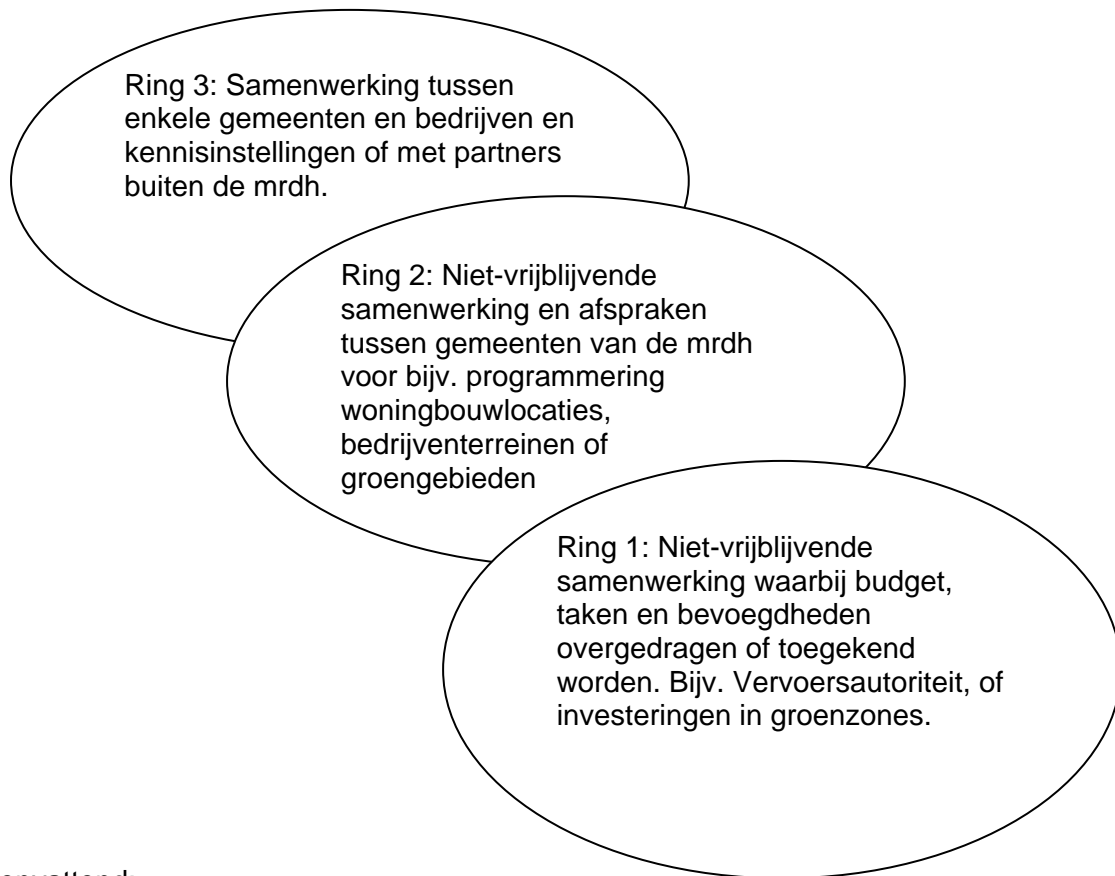
Uitgangspunt 2. Het gaat om het bereiken van de ambities, de organisatievorm is een afgeleide.

Uitgangspunt 3. Wisselende coalities nodig.

De ambities zijn leidend voor de gekozen samenwerking. Per ambitie zal de samenwerking verschillend (moeten) zijn. Samenwerking tussen 24 gemeenten staat voorop, de gemeenschappelijke regeling is het sluitstuk. Hierop is het drie-ringen model gebaseerd dat weergeeft op welke niveaus de samenwerking zich af kan spelen. In het bestuur van de Metropoolregio worden voorstellen ontwikkeld voor de meest adequate samenwerkingsvorm. De ambities bepalen immers de samenwerkingsvorm, er is dus geen algehele blauwdruk.

Vernieuwend besturen in dit voorstel geeft op deze wijze alle ruimte voor tal van diverse samenwerkingsverbanden. Ook samenwerkingsverbanden waarbij andere partijen dan de deelnemende gemeenten of de provincie zijn betrokken krijgen ruim baan. Een voorbeeld is de samenwerking tussen de drie universiteiten en de samenwerking tussen de Greenport-partijen met het bedrijfsleven en de Universiteit Wageningen. Deze samenwerkingsverbanden kunnen in het kader van de Metropool afspraken maken, convenanten of overeenkomsten sluiten, zonder dat de organen van de Metropool daarbij betrokken behoeven te zijn. Ook de samenwerking met buurregio's (zoals Drechtsteden, Leidse Regio) en andere overheden, al dan niet in de vorm van andere gemeenschappelijke regelingen (bijvoorbeeld de Veiligheidsregio's, Koepelschap Buitenstedelijk Groen), behoort tot de governance in de Metropool. Het onderscheid in de Metropoolregio (gebied) en dóór de Metropoolregio (bestuur) is hier cruciaal.

Figuur 1: Het 3-ringenmodel

Samenvattend:

- In ring 3 vindt de samenwerking plaats in maatschappelijke allianties tussen gemeenten, instellingen en bedrijven. Hier gaat het voornamelijk om flexibele netwerken, waarin wisselende coalities met bijvoorbeeld kennisinstellingen of het bedrijfsleven kunnen worden aangegaan. De Metropoolregio kan hierbij initiërend of ondersteunend zijn, maar in elk geval zal zij de samenhang met de overige ambities stimuleren.
- In ring 2 besluit het metropoolbestuur over de inhoudelijke koers en gemeenschappelijke kaders. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten beslissen individueel over de wijze waarop zij op gemeenteniveau invulling geven aan het realiseren van de gemeenschappelijke koers en gemaakte afspraken, inclusief de inzet van de eigen gemeentelijke financiële middelen. Mochten gemeenten op een gegeven moment collectief besluiten dat zij op metropoolschaal (investerings)middelen in willen brengen voor het implementeren van gemeenschappelijke afspraken, dan verschuift de betreffende activiteit naar ring 1.
- In ring 1 beslist het bestuur van de Metropoolregio over de inhoudelijke koers en de financiën/investeringsmiddelen. Via verlengd lokaal bestuur wordt verantwoording afgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. In deze ring 1 kan het ook gaan om het overdragen van bevoegdheden en taken.

Samenwerking met de provincie Zuid-Holland, het Rijk en de Waterschappen

Voor een groot aantal thema's werken de gemeenten binnen de Metropoolregio samen met de provincie Zuid-Holland. Dat doen we nu al, en dat zal ook zo blijven. In sommige gevallen doen we dat vanuit een duidelijke verantwoordelijkheid- en bevoegdhedenverdeling,

bijvoorbeeld op het terrein van ruimtelijke ordening (bovenlokale ruimtelijke bevoegdheden bij de provincie) en groen (bovenlokale beleidsverantwoordelijkheid bij de provincie). Op andere terreinen werken gemeenten en provincie in partnerschap samen op basis van een gezamenlijke agenda, zie bijvoorbeeld de Economische Agenda Zuidvleugel van gemeenten en provincie gezamenlijk.

Waar het provinciale taken en bevoegdheden betreffen, stemt het Metropoolbestuur af met de provincie zodat het provinciale en het regionale beleid goed op elkaar aansluiten. Ook de vertegenwoordiging voor deze onderwerpen naar andere hogere overheden is een taak van het metropoolbestuur. In “Vernieuwend Besturen” is niet voor niets gesproken over het vervullen van een belangrijke rol door de provincie Zuid-Holland. Samenwerking met de provincie kan per thema op verschillende wijzen vorm krijgen, van samenwerking op juridische basis tot en met inhoudelijke allianties.

Afhankelijk van de gezamenlijke vervolgstappen zal voor de provincie Zuid-Holland in elk geval een zetel in het DB worden gereserveerd, ten minste als agendalid maar zo mogelijk als gewoon lid. Voor het Rijk is het mogelijk een agendalidmaatschap in te vullen.

Voor de ambities van de Metropoolregio is een goede samenwerking met de vier Hoogheemraadschappen in het gebied van belang. Er zijn niet alleen raakvlakken op het gebied van waterbeheer en klimaatadaptatie; ook op het gebied van innovatie, de aantrekkelijkheid van de groengebieden en – in de Rotterdamse regio – het wegbeheer, spelen gezamenlijke opgaven. De waterschappen en andere relevante partijen kunnen worden uitgenodigd zitting te nemen in voor hen relevante commissies.

Aan de slag!

Wij zijn ervan overtuigd dat we met een dergelijke bestuurlijke organisatie een krachtige en slagvaardige Metropoolregio Rotterdam Den Haag kunnen neerzetten. Een regionale samenwerking zonder extra bestuurslaag die alle ruimte biedt aan alle 24 gemeenten om actief mee te doen!

DEEL B UITWERKINGEN

Hoofdstuk 4: Activiteiten en maatregelen

Strategie 1: Versterken van het daily urban system

De centrale doelstelling van strategie 1 is:

De belangrijkste locaties binnen de regio zijn binnen 45 minuten bereikbaar.

De basisvoorwaarde voor een internationaal concurrerende topregio is een perfecte interne en externe bereikbaarheid. De belangrijkste voorzieningen in de Metropoolregio moeten snel en goed bereikbaar zijn. De Mainport (Rotterdam), de Legal Capital (Den Haag), de grote instituten van de kenniseconomie (de universiteiten van Rotterdam, Delft en Leiden/Den Haag), de Greenport en de stedelijke centra van Rotterdam en Den Haag moeten goed bereikbaar zijn. Betere verbindingen tussen woon- en werklocaties zorgen dat het bestaande daily urban system verder wordt versterkt. De inwoners kunnen daardoor kiezen uit meer banen, en de werkgevers krijgen een groter potentieel arbeidskrachten binnen bereik. Ook sport- en cultuurvoorzieningen profiteren hiervan.

[2] Aanpak

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag dient deze doelstelling te realiseren in samenhang met de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Daartoe richten we een gezamenlijke Vervoersautoriteit op. Taken en middelen zouden rechtstreeks door het Rijk aan de Vervoersautoriteit worden toegekend. Het is nu duidelijk dat de Vervoersautoriteit in ieder geval voorlopig nog via de huidige stadsregio's vorm krijgt. We zetten daarom nu in op een samenwerking tussen de 24 gemeenten in één gemeenschappelijke regeling, waarvan verkeer & vervoer een onderdeel vormt. We denken daarbij aan een Vervoersautoriteit in de vorm van een bestuurscommissie. De 24 wethouders Verkeer en Vervoer zijn lid van deze bestuurscommissie.

De Vervoersautoriteit werkt aan een samenhangend en duurzaam regionaal beleid en efficiënte uitvoering van verkeer- en vervoerstaken. De Vervoersautoriteit krijgt als opdracht mee de uitvoering van de OV-concessietaak voor het regionaal openbaar vervoer en de efficiënte inzet van de financiële middelen (BDU) ten behoeve van regionaal openbaar vervoer, investeringen in regionale infrastructuur en verkeersmanagement.

De Vervoersautoriteit is "de partner in de regio" voor het Rijk in het overleg over het MIRT², het OV en bij verkeersmanagement.

Voor de Vervoersautoriteit is werk aan de winkel voor de verbetering van het samenhangende verkeersnetwerk door het ontwikkelen van nieuwe infrastructuur (wegen, OV), maar ook door het nemen van maatregelen om de bestaande infrastructuur beter te benutten.

De Vervoersautoriteit houdt zich daartoe bezig met de volgende taakvelden:

² Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

- Strategie en beleid (met inbegrip van de afstemming met de andere strategieën en programma's en projecten van de Metropoolregio, waaronder ruimte, wonen en economie).
Ook de ambities met betrekking tot duurzame mobiliteit worden opgenomen in de strategische agenda, zoals de transitie naar schone motorbrandstoffen / aandrijfsystemen.
- Verkeersveiligheid.
Het betreft hier niet alleen de technische, maar ook de sociale veiligheid. Ook verkeerseducatie kan hier onderdeel van uitmaken.
- Mobiliteits- en verkeersmanagement.
Dit omvat ook dynamisch verkeersmanagement en maatregelen in het kader van Beter Benutten. Hierin ligt een belangrijke meerwaarde van de Vervoersautoriteit.
- Nieuwe infrastructuur
Het regionaal netwerk van wegen (voor auto en fiets) en OV-verbindingen heeft versterking nodig wil het de doelstelling kunnen halen. Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar wat regionaal is en moet en wat lokaal is en kan. Voor de realisatie van nieuwe, grootschalige infrastructuur is de Vervoersautoriteit de belangenbehartiger van de regio richting het Rijk.
- Beheer en onderhoud van railinfrastructuur
Dit omvat niet alleen het dagelijks onderhoud, maar ook vervangingsinvesteringen, systeemveiligheid en het borgen van onderhoud en toegankelijkheid van haltes en stations.
- Openbaar vervoer
Met inbegrip van concessieverlening en –management en vaststelling van de tarieven. Door op een grotere schaal te kijken naar een logische indeling en aanpak van concessies is een effectievere en wellicht goedkopere aansturing van het OV te bereiken.

Bij al deze taken en taakvelden wordt zorgvuldig bekeken welke rol de Vervoersautoriteit kan of moet vervullen. Soms volstaat de rol van opdrachtgever en kan de uitvoering aan gemeenten of derden worden overgelaten, soms is de Vervoersautoriteit betrokken bij de uitvoering. In het ene geval ondersteunt de Vervoersautoriteit een gemeente bij de uitvoering van een taak, in het andere geval kan de Vervoersautoriteit een actieve, stimulerende rol vervullen.

Telkens is het uitgangspunt: lokaal waar het kan, regionaal waar het moet.

De Vervoersautoriteit werkt samen met andere overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partners. Zo is de Vervoersautoriteit namens de 24 gemeenten gesprekspartner van het Rijk in het Bestuurlijk Overleg MIRT voor verkeer en vervoer. En waar nuttig en doelmatig zoekt de Vervoersautoriteit informele en incidentele afstemming met het bedrijfsleven, andere overheden en andere regionale samenwerkingsverbanden. Het programma *Beter Benutten* is daar een voorbeeld van.

Als het gaat om het grondgebied wordt de Vervoersautoriteit in eerste instantie operationeel gemaakt voor de 24 gemeenten. De twee huidige stadsregio's hebben namens de 15, respectievelijk 9, gemeenten lopende beleids- en investeringsprogramma's. Deze programma's bevatten concrete maatregelen en projecten vanuit het gezamenlijke regionale en het individuele gemeentelijke belang. Deze twee programma's lopen vooralsnog gewoon door. Afspraak is afspraak: dit betekent dat de gemeenten – onder voorbehoud van bezuinigingen door het Rijk – er op kunnen rekenen dat de voorgenomen projecten worden uitgevoerd. In de komende jaren worden één nieuwe geïntegreerde strategische

beleidsagenda en één investeringsprogramma voor de Vervoersautoriteit opgesteld. Daarin krijgt ook de afstemming met de andere strategieën en programma's en projecten van de Metropoolregio vorm.

Financiering

In het kabinetsvoorstel stelt het Rijk de BDU rechtstreeks beschikbaar aan de Vervoersautoriteit. Voor het aangewezen gebied gaat het om een bedrag van circa €0,5 miljard per jaar. Afhankelijk van de toekomstige wetgeving zullen deze middelen voorlopig nog via de bestaande WGR Plusregio's lopen. In aanvulling op de BDU kennen de Haaglandse gemeenten een bijdrage per inwoner, welke wordt gestort in het Mobiliteitsfonds. Met deze extra financieringsbron, circa €9 miljoen per jaar, is rekening gehouden in de financiële meerjarenraming van het investeringsprogramma tot en met 2017. Vooralsnog wordt deze financiering in stand gehouden en komt uitsluitend ten goede aan de Haaglandse gemeenten.

[3] Speerpunten

De speerpunten van de Vervoersautoriteit zijn:

1. Versterking van het openbaar vervoer (ontwikkeling en exploitatie)
2. Versterking van het wegennetwerk
3. Mobiliteitsmanagement en dynamisch verkeersmanagement.

Speerpunt 1: Versterking van het openbaar vervoer (ring 1)

De versterking van het openbaar vervoer (ontwikkeling en exploitatie) krijgt onder meer gestalte in het afsluiten van nieuwe, betere en meer op elkaar afgestemde concessies. De reiziger vraagt om snel, comfortabel en veilig openbaar vervoer. De komende jaren zal de nadruk liggen op het beter faciliteren van de reizigers die door hun aantal een belangrijke gebruikersgroep zijn van lijnverbindingen met een hoge frequentie. Het OV wordt ook verbeterd door gebruik van schonere motorbrandstoffen, motoren en aandrijfsystemen.

Speerpunt 2: Versterking van het wegennetwerk (ring 1)

Om de belangrijkste locaties in de regio binnen 45 minuten bereikbaar te maken, is ook een versterking van het wegennetwerk voor auto en fiets noodzakelijk. De komende jaren wordt gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe weginfrastructuur, waaronder de nieuwe westelijke oeververbinding (Blankenburgtunnel), de Rotterdamsebaan en aan de verbinding A13/16. Deze en andere infrastructuurmaatregelen zullen er voor zorgen dat de belangrijkste woon- en werklocaties beter bereikbaar worden, de verkeersdruk beter wordt gespreid en het regionale wegennetwerk robuuster wordt.

Speerpunt 3: Mobiliteitsmanagement en dynamisch verkeersmanagement (ring 1)

Benuttingsmaatregelen zijn in tijden van financiële krapte belangrijker dan ooit. Bij de invulling van mobiliteitsmanagement zullen partners uit het bedrijfsleven een vooraanstaande rol moeten vervullen. Dynamisch verkeersmanagement vervult een steeds belangrijke rol bij een soepele afwikkeling van het verkeer. De Vervoersautoriteit zet ook in op instrumenten in het kader van Beter Benutten. Samenwerking met de provincie Zuid-Holland is daarbij van belang. Ook de provincie beheert in en direct aansluitend op het gebied van de Vervoersautoriteit wegen (als wegbeheerder) en verzorgt OV (als concessieverlener). Voor waterwegen geldt een vergelijkbare rol voor de waterschappen. Daarnaast beschikt de

provincie over taken en bevoegdheden op bovenlokaal niveau, die voor ruimtelijke ontwikkeling en afstemming relevant zijn.

[4] Overige activiteiten opbouw Vervoersautoriteit (ring 1 en ring 3)

In 2012 staat de opbouw van de Vervoersautoriteit voorop. De eerste stap is de beschrijving van de taken, verantwoordelijkheden en rollen die de Vervoersautoriteit bij de verschillende taken zou moeten vervullen. Dit werk is grotendeels gedaan. Hiermee wordt de rolverdeling tussen Vervoersautoriteit en gemeenten helder en het ambitieniveau scherper. Als deze stap eenmaal is gezet kunnen uitspraken worden gedaan over de kwaliteit en de kwantiteit van de benodigde ambtelijke organisatie. Daarna start de fase waarin de organisatievorm gaat krijgen.

Het jaar 2013 zal in het teken staan van het verder “inregelen” van de organisatie. Verordeningen en reglementen moeten worden opgesteld en vastgesteld. Diverse werkwijzen, bijvoorbeeld de subsidiesystematiek, zullen moeten worden geüniformeerd. En, niet onbelangrijk, een nieuwe cultuur zal vorm moeten krijgen.

De jaren daarna staan in het teken van verdere integratie en uniformering. Er zal een nieuwe strategische beleidsagenda worden opgesteld (afgestemd op de andere strategieën, programma's en projecten van de Metropoolregio), een nieuw investeringsprogramma worden gemaakt en nieuwe aanbestedingen van OV-concessies worden voorbereid. De verwachting is dat dit proces enkele jaren in beslag zal nemen.

In dit proces worden bestaande samenwerkingsverbanden zoals met het ministerie van I&M en de provincie (Bereik!), NS en ProRail (StedenbaanPlus) en het bedrijfsleven (bijvoorbeeld de Verkeersonderneming) tegen het licht gehouden om waar mogelijk bestuurlijke en ambtelijke drukte tegen te gaan. Maar daar waar de huidige verbanden de meest effectieve en efficiënte vorm blijken, zullen deze worden gecontinueerd.

Zoals aangegeven voert, totdat de integratie en uniformering is afgerond, de Vervoersautoriteit de nu bekende taken van de stadsregio's uit: de winkel blijft open tijdens de verbouwing.

Strategie 2: Versterken van het economische en kennis- en innovatiepotentieel

De centrale doelstelling van Strategie 2 is:

Een robuuste economische structuur met sterke internationaal concurrerende bedrijven aan de top en een brede ondernemende basis.

Hoe verdienen we over 20 jaar ons brood? Dat is in essentie de vraag waar het in deze strategie om draait. Beschikken we aan de top over internationaal concurrerende bedrijven die actief zijn op internationale markten en daarmee inkomsten genereren voor de BV Nederland? En beschikken we in de basis over ondernemers die de kansen benutten om goederen, producten en diensten af te zetten op lokale, stedelijke en regionale markten? Alleen zo zal het geld dat in de Metropoolregio wordt verdiend, ook daadwerkelijk in de Metropoolregio landen.

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag beschikt over sterke sectoren waarmee we de internationale concurrentie aan kunnen: de Mainport Rotterdam op het gebied van transport en logistiek, chemie en energie, de tuinbouw van de Greenports in Westland, Oostland en Barendrecht, het cluster van internationaal recht, vrede en veiligheid in Den Haag, de innovatieve clusters, mede gebaseerd op de sterke kennisinfrastructuur, op het gebied van medisch en life sciences, clean tech, water- en deltavraagstukken.

De landbouwsector in de metropoolregio behoort tot de Europese top 5, evenals de voedingsmiddelenindustrie, de chemie, en de energie- en logistiek. In vergelijking met hun belangrijkste Europese concurrenten missen de Nederlandse regio's de economische voordelen die verbonden zijn aan de bevolkingsomvang en -dichtheid (ofwel: urbanisatievoordelen). Daarnaast hebben de Nederlandse regio's een minder groot verdienvermogen (bruto regionaal product per inwoner) dan hun belangrijkste Europese concurrenten. Om het gebrek aan urbanisatievoordelen te compenseren, kunnen regio's (beter) inzetten op het versterken van clusters van specifieke topsectoren (specialisaties) het verbeteren van specifieke kenmerken in de regio zoals private kennis (patenten en private investeringen in onderzoek en ontwikkeling) en de aanwezigheid van een topuniversiteit. Alleen als we aan top en basis concurrerend en ondernemend zijn, zijn werk en inkomen voor onze inwoners op lange termijn gegarandeerd. Dat vraagt om wat economen een 'robuuste economische structuur' noemen.

Met Strategie 2 geven we invulling aan de aanbevelingen van de OESO om te investeren in de kennisoverdracht aan de private sector en het verbeteren van de coördinatie van de economische specialisaties tussen de grote steden.

Binnen Strategie 2 staan vijf speerpunten centraal:

1. Eén gezamenlijk profiel voor promotie van de regio.
2. Versterken van de kennisinfrastructuur.
3. Een aantrekkelijke kantorenmarkt en voldoende ruimte op bedrijventerreinen.
4. Duurzame en innovatieve Greenport.
5. Kennisdeling beleid onderwijs en arbeidsmarkt.

Deze speerpunten sluiten aan bij de bestaande Economische Agenda Zuidvleugel (EAZ). Deze agenda hebben Delft, Den Haag, Drechtsteden, Leiden, Rotterdam, de Greenports en de provincie Zuid-Holland samen opgesteld.

Speerpunt 1: Eén gezamenlijk profiel voor promotie van de regio (ring 2)

Om de Metropoolregio internationaal op de kaart te zetten, is het van belang om een helder en eenduidig profiel te hebben, waarin alle sterktes van de regio met elkaar verbonden zijn. Een dergelijk internationaal aansprekend profiel voor de hele Metropoolregio vergemakkelijkt het aantrekken van potentiële nieuwe bedrijven, bewoners, studenten en investeerders, maar bevordert ook het aangaan van internationale samenwerking.

Het uitgangspunt is daarbij ‘Eenheid aan de voorkant, transparantie aan de achterkant’. Dat betekent één gezamenlijk verhaal, maar ook behoud van een mate van concurrentie tussen gemeenten binnen de Metropool, die leidt tot het scherpst mogelijke aanbod aan het vestigende bedrijf. Transparantie, maatwerk en keuzevrijheid vergroten de kans dat bedrijven zich in de regio vestigen.

De strategische alliantie met de drie universiteiten speelt hierbij een grote rol. In overleg met hen en andere belanghebbenden zorgen we voor een gezamenlijk internationaal profiel dat de diversiteit aan sterke merken in de Metropoolregio verbindt en zorgt voor een internationale positionering van de Metropool als sterke, innovatieve regio.

We richten ons op de volgende concrete activiteiten:

- *Het opstellen van een profiel* voor de Metropoolregio gekoppeld aan een kernboodschap, kernwaarden en label voor gezamenlijke internationale promotie; vanzelfsprekend doen we dit in nauwe afstemming en onderlinge samenwerking met de promotie- en marketing organisaties in de regio.
- *Het ontwikkelen van gezamenlijke uitingen en promotiemateriaal* - voor acquisitiedoeleinden, maar ook voor marketing naar overige doelgroepen (congressen, evenementen, toerisme).
- *De uitvoering van het huidige convenant* tussen RIA en WFIA dat loopt tot 2014 (zie kader).

Illustratie: Promotie en acquisitie in de Metropoolregio

Uitgangspunt is dat we als regio elk bedrijf dat zich hier wil vestigen kunnen faciliteren met waar mogelijk meerdere passende locaties. Promotie en acquisitie richten zich op alle soorten bedrijvigheid in de regio. Voor de internationale promotie en acquisitie zijn in de Metropoolregio twee organisaties exclusief actief: de Rotterdam Investment Agency (RIA) en de West-Holland Foreign Investment Agency (WFIA). Zij richten hun activiteiten vooral op het aantrekken van buitenlandse bedrijven met innovatieve producten en technologieën die een toegevoegde waarde hebben op de Europese markt. Bedrijven worden op weg geholpen bij vestiging in de regio, met expat services en hulp bij het vinden van geschikte huisvesting/vestigingslocatie. De Haaglandse Steenworp-aanpak is hiervan een goed voorbeeld. RIA en WFIA hebben eind 2010 met de ondertekening van een convenant een stap gezet naar structurele samenwerking. Kern is dat samenwerking in promotie en acquisitie wederzijds kansen biedt. Tegelijkertijd is enige mate van concurrentie een drijfveer voor het beste bod aan vestigende bedrijven. Tot eind 2014 vormt het convenant de basis voor de samenwerking tussen de twee organisaties.

Speerpunt 2: Versterken van de kennisinfrastructuur (ring 2 en 3)

De Metropoolregio kent al een sterke onderzoeks- en kennisinfrastructuur. Niet alleen publieke instellingen (TU Delft, Universiteit Leiden, de Erasmus Universiteit Rotterdam, TNO), maar ook private onderzoeks- en ontwikkelingsfaciliteiten van onder meer Unilever (Vlaardingen) en Shell (Rijswijk) kunnen de Metropoolregio gebruiken als “levend laboratorium” (living lab), waar de resultaten van innovaties direct kunnen worden vertaald naar de praktijk. De ligging in een rivierendelta aan de kust, de massa (2,2 miljoen inwoners, vergrijzing, sociale vraagstukken, wateropgaven, fysieke verstedelijkingsopgaven, logistieke stromen, transportvraagstukken, veiligheids-vraagstukken) en economische structuur (haven, energie, chemie, Greenports, zorg, internationale instellingen) bieden talloze mogelijkheden hiervoor.

Door het bundelen van krachten in de Metropoolregio kunnen we deze mogelijkheden verder vergroten, zodat het maatschappelijk en economisch nut van innovaties meer zichtbaar wordt (show cases) en vooral om innovaties om te zetten in nieuwe producten en diensten die bijdragen aan versterking van de regionale economie en werkgelegenheid.

Uiteindelijk profiteren werknemers op alle opleidingsniveaus en in alle delen van de Metropoolregio daarvan. Het levert namelijk niet alleen winst op in innovatieve sectoren, maar ook in producerende, toeleverende en ondersteunende bedrijfsactiviteiten in de hele regio.

We sluiten aan op de bestaande organisaties en structuren zoals die binnen onder meer Clean Tech Delta, Medical Delta, Greenport en Security Delta bestaan. De gemeente Leiden is voor deze en andere acties op het gebied van kennis & innovatie onze bestuurlijke partner.

We richten ons op de volgende concrete activiteiten:

- Een samenhangende *ontwikkeling van campussen*
- Het *faciliteren van technologische innovaties* door middel van show cases en living labs, die via pilots leiden tot commercieel (export)successen
- Het bieden van *regelluwe zones* voor pilots en demonstraties
- Afspreken van nieuwe green deals met de markt.

Speerpunt 3: Aantrekkelijke kantorenmarkt en voldoende ruimte op bedrijventerreinen (ring 2)

De centrale opgave is terugdringen van de leegstand op de kantorenmarkt (1,6 miljoen vierkante meter – een kwart van de nationale leegstand) en zorgen voor voldoende kwalitatief aanbod aan bedrijventerreinen. Dat doen we samen met marktpartijen. Deze opgave wordt afgestemd met de Strategische Agenda (zie strategie 3, speerpunt 1: Opstellen van een doelgerichte en doeltreffende koers).

Kantorenmarkt

Op de kantorenmarkt zorgen we voor afgestemde ontwikkeling van kantorenlocaties, het tegengaan van overprogrammering. We faciliteren marktpartijen in hun aanpak van de leegstand, gecombineerd met investeringen in verduurzaming en kwaliteitsverbetering van de voorraad.

Hiervoor richten we ons op de volgende activiteiten:

- Opstellen van een *kantorenprogramma* (op hoofdlijnen) op het niveau van de Metropoolregio. Dit programma dient tevens als input voor het provinciaal beleid.

- *Afstemming* met de provincie en de omliggende regio's, inclusief de samenwerking met marktpartijen en beïnvloeding van het landelijk beleid.
- Het maken van *gedetailleerde afspraken over programma's en flankerend beleid* tussen de meest betrokken gemeenten binnen de Metropoolregio (in elk geval Capelle a/d IJssel, Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Zoetermeer).

Bedrijventerreinen

Bij bedrijventerreinen is het juiste bedrijf op de juiste plek het uitgangspunt. Dat vraagt om programmatische afstemming, het bevorderen van de realisatie van nieuwe terreinen en duurzame herstructurering van geprioriteerde bedrijventerreinen.

Hiervoor richten we ons op de volgende activiteiten:

- Het opstellen van een *bedrijventerreinenprogramma*, dat tevens dient als input voor het provinciale beleid.
- Het *monitoren van vraag en aanbod* van bedrijventerreinen.
- Het ontwikkelen van een *uitvoeringsstrategie voor nieuwe bedrijventerreinen* van (boven)regionaal belang. Hierin worden niet-vrijblijvende uitvoeringsafspraken vastgelegd. Dit betekent ook een discussie over gronduitgifteprijsen en vereveningsmechanismen. De uitkomsten hiervan kunnen worden betrokken bij de vormgeving van het investeringsfonds (zie strategie 3, speerpunt 6 Integreeren van huidige investeringsfondsen).
- Het ontwikkelen van een *uitvoeringsstrategie herstructurering bedrijventerreinen*, inclusief verduurzaming. Uitgangspunt is dat de herstructureringsopgave een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van 24 gemeenten met elkaar. De te herstructureren locaties worden, ook financieel, ondersteund door alle gemeenten. Daartoe worden de mogelijkheden van een omslagfonds of investeringsfonds onderzocht.

Illustratie: Regionale samenwerking bij de herstructurering bedrijventerreinen

In de stadsregio Rotterdam dienen 22 bedrijventerreinen (1100 hectare) te worden geherstructureerd tot 2020. De gemeenten in de regio hebben in 2009 met elkaar besloten tot oprichting van een Regionaal Herstructurerings- en Ontwikkelingsbureau (RHOB). Dit bureau ondersteunt en adviseert gemeenten bij de uitvoering van de herstructurering. Het bestaat uit een aantal vaste medewerkers, aangevuld met de tijdelijke inzet van kennis en ervaring van medewerkers van de betrokken gemeenten. Het RHOB past nieuwe instrumenten toe als de wet BIZ (Bedrijven Investeringszone), SER-ladder, package deals en de GrEx (Grondexploitatiewet). Gemeenten en andere partijen in de regio reserveren middelen voor de herstructurering en hebben in een convenant opgenomen dat de inzet van middelen door alle partijen in de meerjarenbegroting moet worden vastgelegd. Ook de provincie draagt financieel bij, via de regeling 'Uitvoeringssubsidie Herstructurering Bedrijventerreinen' (UHB). In 2013 wordt deze aanpak geëvalueerd.

De regio Haaglanden heeft in 2009 een regionaal herstructureringsprogramma opgesteld van 19 terreinen, in totaal met een omvang van 600 ha bruto. In vijf van de negen Haaglandse gemeenten wordt nog verder gekeken, namelijk in hoeverre het overaanbod van bedrijventerreinen tot 2020 teruggebracht kan worden. In een intentieovereenkomst is bepaald dat het overaanbod van 135 ha netto nieuw terrein naar 82 ha terug gebracht wordt. Dit gebeurt door een aantal terreinen uit te faseren tot na 2020. Op dit moment wordt verder gekeken hoe de uitvoeringsorganisatie voor het in de markt zetten van de

overblijvende nieuwe kavels slagvaardiger, marktgerichter en efficiënter kan.

Speerpunt 4: Duurzame en innovatieve Greenport (ring 2 en 3)

De Greenport agenda van de Metropoolregio bevat een groot aantal elementen waar innovatiekracht, economische efficiency en milieuwinst (CO₂, energie, water en logistiek) worden gecombineerd.

Deze innovatieve kracht heeft geleid tot de internationale topositie van de tuinbouw. Om die positie te behouden, is kennisontwikkeling, kennisvalorisatie en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt cruciaal.

In de groene kenniskolom werken VMBO, MBO en HBO instellingen in de regio, samen met onder meer Wageningen Universiteit, aan het creëren van Centres of Expertise op het gebied van bio based economy en aan een centrum voor innovatief vakmanschap voor de Greenport.

We richten ons op de volgende concrete acties:

- Het verder uitbouwen van de *Greenport Horti Campus* als koepel voor initiatieven van kennis- en onderwijsinstellingen. Hierdoor ontstaat een internationale leergemeenschap waarvan het scholingsaanbod goed aansluit op de bedrijven ter plaatse. Deze actie richt zich op het brede bedrijfsleven in de Greenportcluster, van teelt tot logistiek, inclusief toeleverende en dienstverlenende (van financiële tot technische) bedrijven.
- Er wordt een *position paper* opgesteld waarmee de Greenport wordt gepositioneerd in het kader van de *smart specialisation strategy* van de Europese Unie. Dat biedt expliciete kansen voor Europese erkenning en financiering, in het bijzonder bij co-innovatie en valorisatie.
- Meerdere acties die de *duurzame innovatiekracht* in de Greenport benutten:
 - De toepassing van duurzame energie en energie- en warmte uitwisseling van de tuinbouw aan de werk- en woonomgeving.
 - Hergebruik van CO₂ in samenwerking met de mainport.
 - Toepassing en internationale vermarkting van ontwikkelde technologieën voor klimaatbestendig waterbeheer (samen met de waterschappen).
 - Kennisdelen rond initiatieven op het gebied van duurzame logistiek, zoals ervaringen van bedrijven met elektrisch rijden, vrachtwagens die rijden op LNG en verlengde vrachtwagens.
 - Het stimuleren van innovatieve duurzaamheidstechnieken in productie, zoals het benutten van organische afvalstromen uit de glastuinbouw voor de productie van biogas/groengas of andere producten (bio-based economy).

Om zo veel mogelijk bedrijven te stimuleren liggen er op het schaalniveau van de Metropoolregio kansen om *kennis en ervaring te delen, publiekprivate netwerken te stimuleren en als eenheid in te zetten op beschikbare subsidies*.

De betrokken overheden kunnen in metropoolverband nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken via ruimtelijk beleid of (aangepaste) regelgeving, maar wellicht ook door ondernemers te helpen bij het afdekken van risico's bij grote investeringen ten behoeve van innovatie bijvoorbeeld door de instelling van een revolverend fonds waaruit leningen en/of garanties kunnen worden verstrekt die terugvloeien naar het fonds.

De bereikbaarheid van de Greenport maakt onderdeel uit van Strategie 1 en heeft, naast verbeteringen van de (aansluitingen op) het hoofdwegennet, betrekking op verbeteren van multimodaal vervoer. De ruimtelijke randvoorwaarden zijn onderdeel van Strategie 3 en worden meegenomen bij een op te stellen Strategische Agenda voor de Metropoolregio (zie Strategie 3).

Speerpunt 5: Kennisdeling beleid onderwijs en arbeidsmarkt (ring 3)

Veel vraagstukken op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt worden door de onderwijsinstellingen zelf voortvarend opgepakt.

De samenwerkende overheden in de Metropoolregio kunnen voornamelijk door het verbeteren van de *bereikbaarheid* (Strategie 1) en het realiseren van een kwalitatief *hoogwaardige woonomgeving* (Strategie 3) bijdragen aan een betere werking van de arbeidsmarkt op metropoolschaal.

Binnen het domein van onderwijs en arbeidsmarkt zelf heeft de metropoolsamenwerking vooral toegevoegde waarde door actieve *kennisdeling en informatieverschaffing*, onder meer op het gebied van activerend arbeidsmarktbeleid (bijvoorbeeld over de succesvolle opzet van regionale werkgeversservicepunten) en het aantrekkelijker maken van leren en werken in de techniek (onder andere op het gebied van sectorpromotie en zij-instromers).

Dit vraagt een constante focus op de driehoek economie, onderwijs, arbeidsmarkt en dan voornamelijk in de aansluiting van het techniekonderwijs op de arbeidsmarkt op alle niveaus van onderwijs. Net als in de Greenport zijn kennisontwikkeling, kennisvalorisatie en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt kernopgaven op het technisch, c.q. technologisch terrein.

Bij andere opgaven zijn primair de onderwijsinstellingen zelf aan zet. Bijvoorbeeld in de lopende discussies rond scherpere profilering van technisch HBO en (V)MBO. Wanneer de instellingen tot een heldere profilering kunnen komen, kunnen gemeenten binnen de Metropoolregio de opgaven die daar uit voortvloeien faciliteren, dat kunnen ruimtelijke opgaven zijn; of een rol in het versterken van het netwerk tussen onderwijs en bedrijfsleven die bij het betreffende profiel horen.

Een belangrijke taak voor de Metropoolregio bij dit speerpunt is daarom het bieden van ruimte aan maatschappelijke partners, omdat dit tot heel concrete resultaten kan leiden. Dit vraagt een open en constructieve houding naar elkaar.

Illustratie: Publiekprivate samenwerking met harde resultaten.

Samenwerking gericht op inhoud kan tot concrete resultaten leiden. Een goed voorbeeld van publiekprivate samenwerking is de Sociaal Economische Agenda van Zoetermeer. Een subregionale publiekprivate samenwerking, waarbij via innovatieve aanpakken gewerkt wordt aan het versterken van de werkgelegenheid en het bevorderen van de arbeidsparticipatie via harde afspraken.

Deze variëren van duurzame plaatsingen, stageplekken, proefplaatsingen, leerwerktrajecten, evenals inzet van werkgevers als trainer van sollicitatiegesprekken of ambassadeur. De publiekprivate aanpak in Zoetermeer leidt tot concrete resultaten en geldt als voorbeeld in de regio.

Flankerende maatregelen

Een aantal activiteiten waar we ons binnen deze strategie op richten, vallen niet direct onder de vijf genoemde speerpunten, maar zijn wel van groot belang voor het versterken van het economische, innovatie- en kennispotentieel van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Dit zijn:

- **Detailhandel (ring 2)**

Het afstemmen van ontwikkelingen op het gebied van perifere en grootschalige detailhandel en centrumwinkelgebieden. Een *gezamenlijke structuurvisie* inclusief een toetsingskader voor nieuwe initiatieven leidt tot optimale ondernemerskansen en een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau. Op basis hiervan adviseren we de provincie over toestemming, toestemming onder bepaalde voorwaarden of afwijzing van het initiatief.

- **Leisure (ring 2)**

Evenals bij grootschalige detailhandel stemmen we de *ontwikkeling van nieuwe grootschalige leisure voorzieningen* met elkaar af (incl. toerisme). Ook hier zijn optimale ondernemerskansen en een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau voor inwoners en bezoekers centrale doelstellingen. Gezamenlijk beleid voor leisure bevat een afwegingskader met een handvat voor hoe we omgaan met de schaarse ruimte.

- **Basiscondities innovatieklimaat (ring 2 en 3)**

Aan het versterken van de basiscondities in de Metropoolregio wordt gewerkt door middel van lopende initiatieven en innovatieagenda's zoals TriDelta, Medical Delta, Clean Tech Delta, valorisatieprogramma Deltatechnologie, Tuinbouw en Uitgangsmaterialen, Security Delta, etc.), in samenhang met het nationale Topsectorenbeleid van het ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie.

Aanvullend daarop voorzien we *samenwerking in metropoolverband op niet-sectorgebonden thema's* die het innovatieklimaat versterken, zoals het stimuleren van ondernemerschap, één gezamenlijke valorisatiestrategie, faciliteren van groeimogelijkheden voor hoogtechnologische bedrijven, stimuleren van hoogwaardige ICT ontsluiting en infrastructuur en aansluiting van het onderwijs op de vraag van het bedrijfsleven in de genoemde technologievelden.

De gemeentelijke overheid vervult een rol als launching customer voor duurzame producten en diensten (wagenparken, eigen gebouwen, inkoop van energie, inkoop regionale producten in cateringcontracten enz.).

We zien de mogelijkheden van een Regionaal OntwikkelingsBedrijf (ROB) en ondersteunen de uitwerking van de eerste stap om tot een ROB te komen.

- **Aansluiting bij Europese innovatieagenda's en een gezamenlijke Europese agenda (ring 2 en 3)**

We zorgen er voor dat ons innovatiebeleid aansluit bij de Europese innovatieagenda. Dat is onder meer belangrijk om in een nieuwe periode van *Europees regionaal beleid* (Kansen voor West II) het Europese instrumentarium in te kunnen zetten voor verzilvering van de sterktes van onze regio.

“Smart specialisation” is de bijbehorende Europese slogan: duidelijke keuzes maken voor kansrijke sectoren. Vooral clean tech, medisch, security en de Greenport lijken in dat opzicht kansrijk.

- **Ondersteunen van de samenwerking tussen de drie universiteiten (ring 2 en 3)**

De drie universiteiten leveren een belangrijke bijdrage aan het innovatieve klimaat in de Metropoolregio. Ze zijn met elkaar in gesprek over strategische samenwerking en gezamenlijke profilering. We ondersteunen die samenwerking stemmen met de universiteiten af over visie, beleid en randvoorwaarden en de samenhang tussen het profiel van universiteiten en dat van de Metropoolregio.

We faciliteren de samenwerking onder meer met *één aanspreekpunt voor de drie universiteiten* namens de betrokken gemeenten van de Metropoolregio. Dit overleg op bestuurlijk niveau vindt periodiek (tweemaal per jaar) plaats.

Meer specifieke speerpunten op het vlak van duurzaamheid

Verschillende aspecten van duurzaamheid en duurzaam ondernemen zijn onderdeel van de vijf speerpunten van deze Strategie 2. Daarnaast richten we ons aanvullend op een aantal meer specifieke speerpunten op het vlak van duurzaamheid voor de opgave in deze strategie. Deze liggen op het terrein van:

- **Bedrijfsleven en bedrijventerreinen (ring 2)**

We streven naar een afgestemde strategie ten aanzien van de *verduurzaming* van het bedrijfsleven (industrie, MKB, ontwikkelaars en eigenaren van vastgoed, vervoerders, etc.) en bedrijventerreinen.

- **Internationale profilering (ring 3)**

De internationale profilering van de Metropoolregio als gebied met 2,2 miljoen inwoners in een laaggelegen deltagebied met de grootste haven en glastuinbouw van Europa waar in samenwerking met markt, kennisinstellingen en overheid innovatief en onderscheidend wordt gewerkt aan duurzaamheid.

Veel *innovaties op het gebied van wet- en regelgeving, governance en techniek* vinden hun oorsprong in de specifieke opgaven in de Metropoolregio gerelateerd aan Mainport en Greenport, de uitdagingen op het gebied van waterbeheer en klimaatadaptatie, leefomgevingskwaliteit en de grote bevolkingsdichtheid. Het gezamenlijk in de etalage zetten van de oplossingen stimuleert het vermarkten ervan.

- **Living labs (ring 3)**

We willen bijdragen aan de economische versterking van de Metropoolregio door de kennis- en innovatiekracht in de regio te etaleren, hier *experimenteerruimte voor te creëren* en deze te benutten bij de internationale profilering.

- **Greenports (ring 2 en 3)**

De Greenports agenda van de Metropoolregio bevat een groot aantal elementen waar innovatiekracht, economische efficiency en milieuwinst worden gecombineerd. Zie de toelichting bij speerpunt 4 hierboven.

Strategie 3: Versterken van het voorzieningenniveau

De centrale doelstelling van strategie 3 is:

Zorgen voor een attractief en duurzaam woon- en leefklimaat voor de burgers en een wervend vestigingsklimaat voor bedrijven.

De Metropoolregio biedt haar bewoners en bedrijven op dit moment al een uitgebreid palet aan voorzieningen, maar het moet beter en sterker om een aantrekkelijk internationaal concurrerende vestigingsklimaat neer te zetten. De schaal van de Metropoolregio maakt het mogelijk om topvoorzieningen te concentreren en basisvoorzieningen beter te spreiden over de hele regio. Daarnaast worden de inwoners van de Metropoolregio gestimuleerd om gebruik te maken van voorzieningen die in andere gemeenten van de Metropoolregio gelegen zijn onder meer door marketingactiviteiten op elkaar af te stemmen en door uitbreiding van het gebruik en het bereik van de metropoolpas.

Het opzetten van een ruimtelijke investeringsagenda draagt bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven en aan het woon- en leefklimaat voor de burgers. Met een selectief aantal prioritaire gebiedsprogramma's wordt daarbij het verschil gemaakt door een regionale integrale aanpak.

Op het ruimtelijke domein liggen de formele verantwoordelijkheden bij gemeenten, provincie, Rijk en waterschappen. Afstemming in programma's, een samenhangende koers en gezamenlijke uitwerking van opgaven vergen geen eigen wettelijke bevoegdheden, maar tegelijkertijd is vrijwillige samenwerking op complexe ruimtelijke vraagstukken niet vrijblijvend. Commitment op de koers en zelfbindende afspraken (naleving) over programmering zijn nodig.

Het beoogde excellente voorzieningenniveau omvat een aantal aspecten:

- Een compleet en attractief vestigingsklimaat voor (internationale) bedrijven en organisaties.
- Een hoge kwaliteit van leven voor inwoners met grote keuzevrijheid in gevarieerde woonmilieus .
- Een aantrekkelijk en bereikbaar landschap voor de recreërende metropoolinwoner, waar ook de boer en de natuur de ruimte krijgen.
- Aantrekkelijke, levendige steden met een breed aanbod voorzieningen en hoogwaardige (openbaar vervoer) bereikbaarheid.
- Een duurzame klimaatbestendige leefomgeving.

Om dit te bereiken, hebben we binnen Strategie 3 enkele speerpunten benoemd:

1. Opstellen van een doelgerichte en doeltreffende koers
2. Uitwerken van prioritaire gebiedsprogramma's
3. Programmeren woon- en werklocaties
4. Zorgen voor een gevarieerd aanbod van woonmilieus
5. Bundelen groenambities in vier metropolitane landschappen
6. Integreeren huidige investeringsfondsen.

Speerpunt 1: Opstellen van een doelgerichte en doeltreffende koers (ring 1)

In het fysieke beleid is samenhang vereist, al was het maar omdat ruimte in onze omgeving schaars is en de milieudruk groot. Een gedeelde koers is nodig om tot een krachtige samenwerking te komen.

In een Strategische Agenda worden richting en keuzes vastgelegd, gericht op een goed (internationaal) investeringsklimaat voor een duurzame en klimaatbestendige ontwikkeling van de Metropoolregio. Deze vormt de basis voor regionale uitwerkingen.

Op basis van de al vastgestelde beleidsvisies Regionaal Strategische Agenda van Stadsregio Rotterdam, het Regionaal Structuurplan van het Stadsgewest Haaglanden en de Gebiedsagenda Zuidvleugel die door beide regio's gezamenlijk met Rijk en provincie is opgesteld, stelt het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio een Strategische Agenda inclusief woonvisie vast. Een selectie van gebiedsprogramma's en regionale kaders voor programma's voor wonen, werken, water en groen zijn onderdeel van het Strategische Agenda en nodig om effectief ruimtelijk beleid in de Metropool tot stand te brengen en bestuurlijk in te spelen op ruimtelijke ontwikkelingen en kansen. Daarvoor kan het metropoolbestuur investeringsmiddelen beschikbaar stellen.

Activiteiten:

- In elke bestuursperiode wordt een Strategische Agenda vastgesteld/geactualiseerd.

Speerpunt 2: Uitwerken van prioritaire gebiedsprogramma's (ring 2 en 3)

De verbetering van het vestigingsklimaat en van het woon- en leefklimaat vraagt om scherpe keuzes. Naast diverse sectorale en thematische programma's kan met een selectief aantal gebiedsprogramma's de uitvoeringskracht voor metropolitane ontwikkelingen slim worden georganiseerd. Selectiviteit is hierbij de kunst. Een voldoende investeringsbudget, rekening houdend met de krappe overheidsfinanciën, is hiervoor een vereiste.

Activiteiten:

- Uitvoering van enkele prioritaire gebiedsprogramma's zoals Rivierzones, A4/Vlietzone door betreffende gemeenten in samenwerking met andere publieke en private partijen. Hiermee vergroten we de uitvoeringskracht van de strategische agenda van de Metropoolregio.

Speerpunt 3: Programmeren woon- en werklocaties (ring 2)

De radicaal gewijzigde marktomstandigheden, noodzakelijke bezuinigingen en nieuwe rollen in de ruimtelijke ordening vragen om herijking van bestaande en voorgenomen plannen.

(Her)programmering en transformatie van woningbouw, kantorenlocaties, bedrijventerreinen en detailhandel is noodzakelijk. De sociale woningvoorraad is onderdeel van de opgave. De Metropoolregio organiseert deze programmeringopgave in overleg met de gemeenten, het Rijk, de provincie en in samenwerking met private partijen.

Urgent is het vraagstuk van overprogrammering van bepaalde woonmilieus, kantoorlocaties en detailhandel. Voor het wonen is dit een meer tijdelijk vraagstuk, de overschotten in kantoren en detailhandel lijken structureel. Gemeenten sluiten daarin nu in de Metropoolregio onvoldoende op elkaar aan. Gemeenten, provincie en Rijk en private partijen moeten hierin samenwerken. De Metropoolregio biedt voor onderlinge afstemming op het gebied van wonen een goede schaal bijvoorbeeld als het gaat om exclusieve woonmilieus

als de topmilieus, hoogstedelijk en landelijk wonen en het overschot aan suburbane woonmilieus in het bijzonder in het middengebied. (Zie voor werklocaties ook strategie 2). De programmering van de locaties wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio, de uitvoering geschiedt door de afzonderlijke gemeenten (en de marktpartijen vanzelfsprekend).

Activiteiten:

- Het organiseren van overleg tussen betrokken partijen (bestuurlijke tafels) over het kwantitatieve en kwalitatieve programma aan de hand van diverse indicatoren van de woningmarkt ('dashboard') in subregionale woningmarktgebieden. Bij overleg betrekken we waar nodig ook aan de Metropoolregio of subregio grenzende gebieden.
- De stagnatie in de woningbouw is in de subregio Pijnacker-Nootdorp / Lansingerland / Zuidplaspolder zeer urgent en wordt daarom als eerste aangepakt. Hiervoor is samenwerking nodig over de grenzen van de huidige stadsregio's heen.

Speerpunt 4: Zorgen voor een gevarieerd aanbod van duurzame woonmilieus (ring 2)

Een goed en gevarieerd aanbod van woonmilieus versterkt het economische vestigingsklimaat, waardoor het bewoners en werkgelegenheid aantrekt en aan zich bindt. Een open, transparante woningmarkt, voldoende sociale voorraad en keuzevrijheid voor alle woningzoekenden in de hele regio zijn daarbij uitgangspunten.

Blokkades om van de ene regio naar de andere te verhuizen worden opgeheven. Vraag en aanbod van woonmilieus en doelgroepen moeten in balans zijn, ook in (delen van) gemeenten waar bevolkingsdaling en ontgroening aan de orde is. Tegelijkertijd is juist de variatie in woonmilieus een kwaliteit die past bij een attractief en compleet vestigingsklimaat. Dat vraagt ook bindende afspraken in de aanpak van de problematiek in (groot)stedelijke gebieden en de ambitie om lokale concentratie van sociale problematiek in wijken te verhelpen en te voorkomen.

In tegenstelling tot de afgelopen decennia zal van omvangrijke groei de komende periode geen sprake zijn. Het is van belang om een evenwicht te krijgen tussen de (verwachte) woningvraag en de woningvoorraad, zowel in aantallen als in kwalitatieve kenmerken (woonmilieus en betaalbaarheid).

Activiteiten:

- Het realiseren van een open en transparante woningmarkt met keuzevrijheid voor alle woningzoekenden door te werken aan harmonisatie van de verschillende huisvestingsverordeningen.
- Voortzetten van het beleid van spreiding van sociale woningbouw in de regio.

Speerpunt 5: Bundelen groenambities in vier metropolitane landschappen (gedeeltelijk ring 2, gedeeltelijk ring 1)

Hoogwaardig metropolitaan groen is een voorwaarde voor een duurzame economische ontwikkeling van de Metropoolregio.

In de Metropoolregio worden de volgende vier samenhangende metropolitane landschappen onderscheiden (ring 2):

- Hof van Delfland (incl. Delflandse kust, Westlandse Zoom, Buytenhout, Rottemeren, Noordas);
- Deltapoort / IJsselmonde (inclusief Buytenland van Rhoon);

- Duin, Horst en Weide (inclusief het stedelijk groen, zoals het Haagse Bos);
- Voorne-Putten (inclusief kust).

De basis voor het groenbeleid is vastgelegd in bestaande beleidsdocumenten en visies (zoals het RGSP³ van de stadsregio Rotterdam, het groenbeleidsplan Haaglanden en visies voor Hof van Delfland en andere gebieden).

De vorming van de Metropoolregio biedt kansen om alle vormen van groen- en landschapsbeheer in samenhang te bekijken en nieuwe afspraken te maken over financieringsmechanismen. Belangrijke succesfactor voor het organiseren van slagkracht is de beschikbaarheid van een duurzame financieringsstrategie voor ontwikkeling en beheer van de metropolitane landschappen.

De Metropoolregio heeft een eigen investeringsfonds nodig om wenselijke ontwikkeling van ecologische en recreatieve structuren te kunnen stimuleren en een beroep te kunnen doen op andere middelen. Voor de financiering van het beheer van de metropolitane landschappen, m.n. de recreatiegebieden, zullen op korte termijn richtinggevend keuzes gemaakt moeten worden. De Metropoolregio is daarbij gesprekspartner van de provincie Zuid-Holland. De inzet van de Metropoolregio is om te komen tot duurzame beheerarrangementen waarbij er verschillende mogelijkheden zijn voor de concrete uitvoering van het beheer, op (sub)regionaal of gemeentelijk niveau.

Het waterstelsel, met bijbehorende cultuurhistorische elementen, is een belangrijk historisch element voor het landschap. Het biedt veel kansen voor een landschappelijk-recreatief groenblauw netwerk. Vooral de recreatieve kant van dit waterstelsel is onderbelicht en moet worden versterkt, om de economische kansen zowel op als langs het water te benutten. Om het gebruik van de vaarwegen te optimaliseren is bovenregionale samenwerking, o.a. met de waterschappen, noodzakelijk.

Voor de hierbij betrokken gebieden zijn of worden uitvoeringsprogramma's opgesteld (ring 1). Voor de realisatie hiervan is de opgave vooral het vergroten van de uitvoeringskracht door het concreet maken van projecten, verantwoordelijkheden en financieringswijze. Daarvoor is een vermindering van bestuurlijke drukte vereist en een effectievere beheer-financieringsstructuur. Er zijn inmiddels goede ervaringen opgedaan met versnelling van de uitvoering door voor specifieke (deel-)gebieden, waar complexe integrale opgaven liggen, programmasturing toe te passen.

Die uitvoering wil de Metropoolregio continueren en verder uitbouwen in nauwe samenwerking met de provincie Zuid-Holland, aanliggende regio's, gemeenten, terreinbeherende organisaties, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en burgers.

De provincie rondt in het najaar van 2012 de Groenagenda af en legt de nadruk op verbetering van de verbindingen en minder dan voorheen op het realiseren van extra hectares groen. De provincie Zuid-Holland is onlangs ook gestart met een verkenning naar vernieuwing van de organisatie en financiering van de recreatieschappen die veel bestuurlijke aandacht vragen. De provincie wil bestuurlijk terugtreden, maar wel een financiële bijdrage blijven leveren. Voor het uitvoeringsprogramma 2012-2015 van de Groenagenda stelt Gedeputeerde Staten € 100 miljoen beschikbaar. Cofinanciering vanuit de regio kan ervoor zorgen dat een deel van deze middelen in de Metropoolregio wordt ingezet.

³ Regionaal Groenblauw Structuurplan 2011-2020

Activiteiten:

- Krachtenbundeling door bundeling van bestuurlijke overleggen (bestuurlijke tafels), in goede samenwerking met de provincie, naar vier metropolitane landschappen: Hof van Delfland; Duin Horst Weide, Deltapoort en Voorne-Putten.
- Voor ieder van deze gebieden zijn of komen er realistische uitvoeringsprogramma's.
- We stellen een effectievere wijze van financieren voor.
- We onderzoeken of de bestaande recreatieschappen meegenomen kunnen worden in de nieuwe metropolitane landschappen.

Speerpunt 6: Integreren huidige investeringsfondsen (ring 1)

Realisatie van de integrale metropolitane strategie leidt tot diverse sectorale en gebiedsgerichte investeringsprogramma's, bijvoorbeeld voor een nieuwe westelijke oeververbinding, een bijdrage aan de metropolitane landschappen of een bijdrage in sanering van bedrijventerreinen.

De bestaande eigen investeringsbudgetten (voor alle beleidsterreinen samen) van de Stadsregio Rotterdam en het stadsgewest Haaglanden hebben op dit moment dezelfde orde van grootte. De wijze waarop in de beide regio's dit investeringsprogramma wordt gevoed (omslagstelsel te berekenen op ontwikkelaars versus inwonerbijdrage) en besteed is echter sterk verschillend.

Financiële zekerheid en stroomlijning van de verschillende sectorale fondsen bij de start van de Metropoolregio is gewenst. Bestaande verplichtingen worden uiteraard nagekomen. De investeringen door de Metropoolregio moeten in balans zijn met de middelen die de provincie ter beschikking stelt, o.a. via de Groenagenda.

Activiteiten:

- Voor de start van de Metropoolregio wordt een voorstel uitgewerkt voor de systematiek van fondsvorming, de doelen van het investeringsfonds en wijze van implementatie. Een belangrijke voorwaarde is dat het fonds of de fondsen cofinanciering van of met derden mogelijk maken, zoals van Europa, Rijk en provincie of privaat kapitaal.

Flankerende maatregelen

Ruimte (ring 2)

Monitoring programmering en afspraken

Aan de hand van jaarlijkse voortgangsrapportages kunnen resultaten van (sub)regionale afstemming en programmering van woningen, kantoren, bedrijventerreinen, leisure, detailhandel, verkeer&vervoer en woningvoorraad en hiertoe te maken zelfbindende afspraken worden gevolgd en kan waar nodig worden bijgestuurd.

Samenwerking met andere overheden en maatschappelijke partijen

De Metropoolregio verzorgt de collectieve regionale inbreng/afstemming in trajecten als Provinciale Structuurvisie, Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (MIRT), Topsectorenbeleid. De Metropoolregio coördineert de regionale programmatische afstemming, zoals deze na delegatie wordt verwacht/verplicht in de Provinciale Verordening Ruimte of de AMVB Ruimte van het Rijk.

Op deze wijze kan regionaal invulling worden gegeven aan efficiënt ruimtegebruik (SER-ladder) en is er een gezamenlijk inbreng van binnen Metropoolregio afgestemde gemeentelijke woonvisies bij de provincie, evenals afstemming in de implementatie van de provinciale woonvisie.

Opstellen Regionale klimaatadaptatiestrategie

De gemeenten en andere stakeholders zijn in samenwerking met Kennis voor klimaat een gezamenlijk proces gestart om strategische handvatten te ontwikkelen voor de omgang met klimaatverandering. Samen onderzoeken wij hoe klimaatverandering en de wateropgave samenhangen met de ruimtelijk economische ambities van de Metropoolregio, welke effecten het heeft op het ruimtelijke programma waaronder de woningbouw, landschap en openbare ruimte, en welke aanpassingen noodzakelijk zijn.

Hierbij kan ook uitstekend 'werk met werk' gemaakt worden door de verbinding te leggen met de groenopgave en de vergroting van de landschappelijke kwaliteit.

Wonen (ring 2 en 3)

- Het formuleren van een gezamenlijke strategie (woonvisie) als reactie op ontwikkelingen in de woningmarkt en als reactie op een veranderende marktvrage.
- Op specifieke woonthema's die door gemeenten worden aangedragen, gaan we samenwerken in de vorm van kennisdeling en gezamenlijke activiteiten. Voorbeelden zijn de aanpak van specifieke doelgroepen, innovatie of financieringsvraagstukken.

Duurzaamheid in Wonen (ring 2)

- We richten ons op CO₂ reductie en energiebesparing in de woningvoorraad (vooral bestaande). Het delen van informatie, kennisuitwisseling en gezamenlijk benutten van financieringsmogelijkheden draagt fors bij aan doelen voor een duurzame Metropoolregio. Verscheidene lopende initiatieven in de Metropoolregio zijn complementair waardoor versterking in de aanpak dichtbij ligt.
- Ontwikkeling van een alternatieve woonlastenbenadering, voornamelijk gericht op de energiegcomponent.

Groen (ring 3)

- Naast de inrichting en beheer van de metropolitane landschappen is er een aantal overkoepelende 'groene' thema's, die vanuit de Metropoolregio gecoördineerd kunnen worden. Wij verwijzen hiervoor naar de portfolio Groen die als bouwsteen voor deze nota gediend heeft en op de website te vinden is.
Voor deze mogelijke activiteiten bekijken we door welke partijen deze kunnen worden uitgevoerd.
- In de toekomst zal het belang van private partijen, natuurorganisaties en andere belanghebbenden bij de instandhouding van de metropolitane landschappen steeds groter worden. Momenteel wordt door de stadsregio Rotterdam, de gemeente Rotterdam en het Nationaal Groenfonds onderzoek gedaan naar het instellen van een regionaal groenfonds. Dit onderzoek richt zich op het bezien van de mogelijkheden om extra fondsen te genereren en bestaande geldstromen te bundelen.
Mocht dit onderzoek positieve resultaten opleveren, dan kan dit ook opgeschaald worden naar de Metropoolregio.

Cultuur (ring 3)

De activiteiten op het gebied van cultuur zijn in eerste instantie ingezet door de twee culturele kernpunten Rotterdam en Den Haag. Inmiddels verbreedt de samenwerking zich tot meer gemeenten in de Metropoolregio.

Activiteiten die in dit verband worden ondernomen zijn:

- Onderzoeken of door meer samenwerking en afstemming een effectievere en efficiëntere culturele infrastructuur van een hoog kwaliteitsniveau te realiseren is, uitgaande van de kracht van de cultuursector in deze regio.
- Zoeken naar nieuwe mogelijkheden om vraag en aanbod op het gebied van cultuureducatie op peil te houden nu de inzet van de provincie Zuid-Holland weg is gevallen en de druk van gemeentelijke bezuinigingen hoog is.
- Uit onderzoek blijkt dat er kansen liggen in collectieve marketing van het cultuuraanbod in de regio. Er lijken kansen te bestaan voor het vergroten van de aantrekkingskracht van bijvoorbeeld musea en festivals binnen de Metropoolregio.
- Daar waar effectief meer samen optrekken in voor de regio relevante dossiers zoals Den Haag Culturele Hoofdstad van Europa 2018.

Sport (ring 3)

De *verbinding tussen topsport en breedtesport* en het *delen van kennis* en het *stimuleren van innovatie* zijn thema's die de gemeenten in de Metropoolregio gezamenlijk kunnen oppakken.

Activiteiten:

- Verbinding van topsport (evenementen) aan breedtesport onder andere door het organiseren van side events in de wijken. Het benutten van deze 'side' programmering in de andere gemeenten in de regio kan grote kansen bieden voor o.a. de sportparticipatie en het gebruik van sport als middel voor het bereiken van diverse maatschappelijke doelen.
- We gaan de komende tijd met elkaar in gesprek om te ontdekken waar (meer) samenwerking en afstemming tussen de gemeenten in de Metropoolregio een meerwaarde biedt.
- Olympisch Plan (Dutch Delta Games): de hele regio op Olympisch niveau krijgen.
- Talentontwikkeling in de regio.
- Innovatie op het gebied van sport: nauwere samenwerking tussen o.a. kennisinstellingen (Erasmus Universiteit Rotterdam, TU Delft, hogescholen, MBO instellingen) en overheid. Deze innovatie kan zowel sportprogrammering als ook technische innovatie betreffen.

Metropoolpas (ring 3)

Het doel is om te komen tot één gezamenlijke pas voor de hele Metropoolregio. Op korte termijn is de samenwerking primair gericht op het uitbreiden van de mogelijkheden voor de pashouders.

Activiteiten:

- Introductie van één beeldmerk, te gebruiken op alle communicatie-uitingen van de Rotterdampas, de Delftpas en de Ooievaarspas;
- Zoals de Rotterdampas afspraken heeft met participanten in Den Haag, maakt de Ooievaarspas afspraken met participanten in Rotterdam. Een volgende stap is onderzoeken of andere gemeenten zich hierbij willen aansluiten;
- Uitvoeringsorganisaties ondersteunen elkaar in de eigen stad.

DEEL C PROEVE VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Hoofdstuk 5: Proeve van een gemeenschappelijke regeling

De gemeenteraden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle aan den IJssel, Delft, Den Haag, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rotterdam, Rijswijk, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen, Wassenaar, Westland, Westvoorne en Zoetermeer;

Hebben vastgesteld:

- Dat hun steden, gemeenten en dorpen zich in de afgelopen decennia steeds meer tot één samenhangende regio hebben ontwikkeld en dat de intensieve (verkeers-) bewegingen van bewoners en bedrijven ('daily urban system') getuigen van die dagelijkse realiteit;
- Dat deze onderlinge verbondenheid in de toekomst, mede gelet op mondiale ontwikkelingen waarbij Metropoolregio's in toenemende mate bepalend zullen zijn, zal toenemen;
- Dat hun gemeenten gezamenlijk een Metropoolregio vormen die met ruim 2.2 miljoen inwoners een essentiële bijdrage aan de Randstedelijke en Nederlandse economie levert en moet blijven leveren, juist ook voor de komende generaties;
- Dat die Metropoolregio een aantrekkelijk woon- en werkklimaat moet blijven bieden voor bewoners en bedrijven;
- Dat voor het welzijn en de welvaart van de bewoners in die Metropoolregio een slagvaardige en efficiënte samenwerking op bovenlokaal niveau wenselijk is;
- Dat een versterking van het samenhangend verkeer- en vervoersnetwerk in de regio bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat voor bewoners en bedrijven en een verdere benutting van het economisch potentieel van de regio.

Zijn van mening:

- Dat een efficiënte en pragmatische van onderop gevoede en democratisch gelegitimeerde samenwerking tussen hun gemeenten, maar ook tussen de gemeenten en andere partijen in de Metropoolregio, een noodzaak is om op duurzame wijze mee te doen in de Europese en wereldwijde competitie om bewoners, talenten en (internationale) bedrijven;
- Dat de Wet gemeenschappelijke regelingen de ruimte biedt deze samenwerking op een lichte doch effectieve wijze invulling te geven;
- Dat het samenwerkingsverband daarbij ook de bestaande expertise binnen onze gemeenten zal kunnen benutten;
- Dat het opzetten van het samenwerkingsverband in de Metropoolregio ook nieuwe mogelijkheden biedt om op vernieuwende wijze invulling te geven aan democratische legitimiteit, betrokkenheid van maatschappelijke organisaties en bewoners;
- Dat daarbij sprake is en blijft van verlengd lokaal bestuur.

En hebben daarom besloten:

Om, ieder voor zover het betreft zijn eigen bevoegdheden, de volgende gemeenschappelijke regeling aan te gaan.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
 - a. de Wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - b. de regeling: deze gemeenschappelijke regeling;
 - c. de metropoolregio: de Metropoolregio Rotterdam Den Haag;
 - d. de deelnemer: een aan de regeling deelnemende gemeente;
 - e. het algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de regeling;
 - f. het gebied: het gebied van de metropoolregio;
 - g. de provincie: de provincie Zuid-Holland.
2. Waar in de regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet of wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, de metropoolregio en in plaats van de hieronder genoemde bestuursorganen de daarachter genoemde bestuursorganen:
 - a. de gemeenteraad: het algemeen bestuur;
 - b. het college van burgemeester en wethouders: het dagelijks bestuur;
 - c. de burgemeester: de voorzitter.

Artikel 1:2 de metropoolregio

1. Er is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, genaamd Metropoolregio Rotterdam Den Haag.
2. De metropoolregio is gevestigd te Rotterdam.
3. Het gebied van de metropoolregio omvat het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

Hoofdstuk 2 Te behartigen belangen, taken en bevoegdheden

Artikel 2:1 taken en belangen

De metropoolregio heeft tot taak, met inachtneming van hetgeen bij wet en in deze regeling is bepaald, het bevorderen van de samenwerking tussen de deelnemers met het oog op een voorspoedige ontwikkeling in het gebied en het beheer van de aan de regio toevertrouwde voorzieningen. Zij houdt zich daartoe bezig met:

- a. het, voor zover daar in het navolgende niet van wordt afgeweken, met inachtneming van de autonomie van de deelnemers vaststellen van de ambities gericht op drie strategieën, te weten het beter benutten van het *daily urban system*, het beter benutten van het kennis- en innovatiepotentieel en het optimaal benutten van het voorzieningenniveau, alsmede het afstemmen van de ambities, het bewaken van het realiseren van de ambities, en het voorbereiden en ontwikkelen van een gezamenlijk regionaal beleid op deze terreinen.
- b. het uitvoeren van de, met betrekking tot de met het in a genoemde beleid gemoeide belangen en onderwerpen, rechtstreeks bij of krachtens wetgeving of bij of krachtens deze regeling aan de metropoolregio opgedragen taken en bevoegdheden.
- c. het organiseren van overleg en het uitbrengen van advies over intergemeentelijke aangelegenheden, ook wanneer deze geen betrekking hebben op de met het beleid onder a. gemoeide belangen en onderwerpen.

Artikel 2:2 strategische agenda

1. In het eerste jaar van iedere bestuursperiode stelt het algemeen bestuur een Strategische Agenda vast en voorts zo vaak als het algemeen bestuur dat wenselijk acht. Deze agenda omvat in ieder geval strategieën om de ambities als bedoeld in artikel 2:1 te verwezenlijken..
2. Jaarlijks stelt het algemeen bestuur een werkplan vast voor het komende kalenderjaar dat gebaseerd is op de Strategische Agenda.
3. De raden van de deelnemers worden geconsulteerd over zowel het ontwerp van de Strategische Agenda als over het ontwerp-werkplan.

De hierna volgende artikelen 2:3 tot en met 2:7 zijn afhankelijk van wetwijzigingen waarvan inhoud en planning op dit moment onzeker zijn.

Artikel 2:3 verkeer en vervoer

De metropoolregio heeft tot taak, met inachtneming van hetgeen bij wet en in deze regeling is bepaald, de behartiging van belangen op het terrein van verkeer en vervoer met een regionaal karakter, ten einde een voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen. De Metropoolregio houdt zich bezig met:

1. het, voor zover daar in het navolgende niet van wordt afgeweken, voorbereiden van en ontwikkelen van een gezamenlijk regionaal beleid, voor zover het betreft de belangen op de taakvelden:
 - strategie en beleid (waarbij inbegrepen is de afstemming met samenhangende beleidsterreinen),
 - verkeersveiligheid,
 - mobiliteits- en verkeersmanagement,
 - nieuwe infrastructuur,
 - beheer en onderhoud van railinfrastructuur,
 - openbaar vervoer (met inbegrip van concessieverlening en –management en de vaststelling van tarieven);
2. het (laten) uitvoeren van de, met betrekking tot de in 1 genoemde belangen, rechtstreeks bij of krachtens wetgeving of bij of krachtens deze regeling aan de Metropoolregio opgedragen taken en bevoegdheden;
3. het (laten) organiseren van overleg en het (laten) uitbrengen van advies over regionale aangelegenheden met betrekken tot verkeer en vervoer,
4. Tot de in het eerste lid genoemde behartiging van belangen op het terrein van de bereikbaarheid behoren in ieder geval:
 - a. het voeren van bestuurlijk overleg met het Rijk (BO MIRT);
 - b. de bekostiging van het regionale openbare vervoer, de exploitatie van dat vervoer, alsmede het beheer en de instandhouding van de railinfrastructuur;
 - c. de investeringen in de infrastructuur voor het regionale openbaar vervoer;
 - d. het financieel bijdragen aan de investeringen in de gemeentelijke, provinciale en regionale weginfrastructuur;
 - e. het coördineren van en het bijdragen aan het optimale gebruik van de weginfrastructuur, het dynamische verkeersmanagement en het mobiliteitsmanagement;
 - f. het bijdragen aan de bovengemeentelijke en regionale verkeersveiligheid binnen het gebied;
 - g. het bijdragen aan de duurzaamheid van mobiliteit in het gebied

Artikel 2:4 regionaal verkeers- en vervoerplan

1. In een regionaal verkeers- en vervoerplan in de zin van artikel 16 Planwet Verkeer en vervoer stelt de Vervoersautoriteit vast op welke wijze de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de duurzaamheid van de mobiliteit worden bevorderd.

2. Het regionaal verkeers- en vervoersplan wordt afgestemd op de strategische agenda van de metropoolregio, het provinciale en regionale omgevingsbeleid.

Artikel 2:5 regionaal mobiliteitsfonds

1. Het algemeen bestuur kan een regionaal mobiliteitsfonds instellen.
2. Het fonds wordt gevuld met de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer en kan worden gevuld met overige bijdragen van het Rijk, de provincie en gemeenten en derden.
3. De deelnemers die voor verkeer en vervoer geormerkte uitkeringen van het Rijk ontvangen, dragen deze uitkeringen volledig, onverwijld en onvoorwaardelijk over aan de Metropoolregio. Deze uitkeringen worden aan het regionaal mobiliteitsfonds toegevoegd.
4. De Vervoersautoriteit beheert het regionaal mobiliteitsfonds en voert de taken uit die bij of krachtens de Wet Infrastructuurfonds en de Wet Brede Doeluitkering verkeer en vervoer aan de metropoolregio zijn opgedragen, waaronder het aanvragen van financiële bijdragen voor infrastructuurprojecten bij de rijksoverheid.

Artikel 2:6 concessie openbaar vervoer

1. De Vervoersautoriteit is, gelet op artikel 20, tweede lid, van de Wet personenvervoer 2000, bevoegd tot het verlenen, wijzigen of intrekken van concessies voor openbaar vervoer in het gebied
2. De Vervoersautoriteit is bevoegd subsidies als bedoeld in artikel 22 Wet personenvervoer 2000 te verstrekken voor het in een concessie omschreven openbaar vervoer.

Artikel 2:7 huisvestingsverordening

1. Indien het naar het oordeel van het algemeen bestuur noodzakelijk is regelen te stellen, als bedoeld in artikel 2 van de Huisvestingswet, stelt het algemeen bestuur een huisvestingsverordening, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Huisvestingswet, vast.
2. Bij de voorbereiding van een besluit tot vaststelling of wijziging van een huisvestingsverordening pleegt het dagelijks bestuur overleg met de in de metropoolregio werkzame, ingevolge artikel 70, eerste lid, of artikel 70j, eerste lid, van de Woningwet toegelaten instellingen en met andere daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komende organisaties die binnen de metropoolregio op het gebied van de woonruimteverdeling werkzaam zijn.

Artikel 2:8 bindende elementen

1. In de plannen, programma's, richtlijnen, statuten en overige regelingen die in het kader van de sturende en ordenende taken en bevoegdheden door het algemeen bestuur worden vastgesteld, alsmede de besluiten die in dit kader door het algemeen bestuur worden genomen, kunnen voor de deelnemers bindende elementen worden opgenomen.
2. De raden van de deelnemers worden geconsulteerd over de ontwerpen daarvan.

Artikel 2:9 medewerking gemeentebesturen

1. Het bestuur van een deelnemer verleent zijn medewerking aan de uitvoering van besluiten die het bestuur van de metropoolregio neemt in verband met de aan dit bestuur toegekende bevoegdheden.
2. Indien het bestuur van een deelnemer naar het oordeel van het dagelijks bestuur de in het eerste lid genoemde medewerking niet of niet in voldoende mate verleent, kan het dagelijks bestuur zelf ten laste van de betrokken gemeente een besluit uitvoeren of doen uitvoeren.
3. Alvorens over te gaan tot de uitvoering van het besluit als bedoeld in het vorige lid, stelt het dagelijks bestuur de desbetreffende gemeente in kennis van zijn voornemen om dwang toe te passen en stelt het deze gemeente in de gelegenheid om binnen een hierbij te bepalen termijn alsnog zijn medewerking te verlenen.

Artikel 2:10 dienstverlenende taken

1. De metropoolregio is bevoegd tot het verrichten van diensten ten behoeve van een of meer gemeenten, indien deze daarom verzoeken en het algemeen bestuur dat verzoek inwilligt.
2. De metropoolregio is bevoegd tot het verrichten van diensten ten behoeve van instellingen of organen waarin zij namens de deelnemers zitting heeft, indien desbetreffende instelling hierom verzoekt en het algemeen bestuur dit verzoek inwilligt.
3. Een besluit tot dienstverlening wordt genomen door het algemeen bestuur en vermeldt de wijze van kostenverrekening en overige voorwaarden waaronder tot de gevraagde dienstverlening wordt overgegaan.

Artikel 2:11 overige bevoegdheden

1. De metropoolregio komen alle bevoegdheden toe die het openbaar lichaam van rechtswege bezit om als rechtspersoon aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen.
2. Voor alle van de in artikel 2:1 genoemde belangen, taken en bevoegdheden is de metropoolregio bevoegd tot:
 - a. het reageren op rijks- en provinciale nota's en plannen die voor het gebied van belang zijn;
 - b. het vertegenwoordigen van de metropoolregio in overlegsituaties;
 - c. het organiseren van overleg en het uitbrengen van advies;

Hoofdstuk 3 Bestuursorganen

N.B. Onderstaand artikel wordt nog nader uitgewerkt na juridisch advies. Daarbij wordt ook gekeken naar stemgewichten.

Artikel 3:1 Algemeen bestuur (AB)

Kern van het metropoolbestuur zijn de gemeenteraden. Om redenen van efficiëntie en daadkrachtige besluitvorming wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de zienswijze procedure. De raden stellen in de eigen vergadering de zienswijze vast waardoor separate bijeenkomsten onnodig zijn. Aanvullend kan een vergadering van een representatieve uitsnede uit de raden worden bijeenroepen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer een substantieel deel van de raden discussie tussen de raden wenselijk acht, dan wel er redenen van juridische aard zijn. Gemeenteraadsleden en collegeleden ontmoeten elkaar zoals in de afgelopen periode regelmatig is gebeurd. Daartoe organiseert het dagelijks bestuur tweemaal per jaar een Metropoolbijeenkomst. Deze bijeenkomsten zullen voor de vorming van opinies en het peilen van de meningen binnen de metropool worden gebruikt.

N.B. Onderstaand artikel wordt nog nader uitgewerkt na juridisch advies. Daarbij wordt ook gekeken naar stemgewichten.

Artikel 3:2 Dagelijks bestuur (DB)

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en overige leden gelijk aan het aantal deelnemers. Laatstgenoemde leden worden door en uit het algemeen bestuur gekozen, met dien verstande dat elke deelnemer met een lid is vertegenwoordigd. De Vervoersautoriteit is vertegenwoordigd met haar voorzitter en haar plaatsvervangend voorzitter.

2. Het algemeen bestuur kan een vertegenwoordiger van de provincie op voordracht van Gedeputeerde Staten als lid van het dagelijks bestuur aanwijzen.
3. In de vergadering van het dagelijks bestuur kan slechts worden beraadslaagd of besloten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
4. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering.
5. Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd.
6. Het dagelijks bestuur kan regelen dat vertegenwoordigers van het Rijk de vergaderingen van het dagelijks bestuur bijwonen als agendalid.
7. Het dagelijks bestuur kan regelen dat één of meer voorzitters van commissies de vergaderingen van het dagelijks bestuur bijwonen met een adviserende stem.
8. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuur verantwoording schuldig over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
9. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk geven het algemeen bestuur mondeling of schriftelijk de door een of meer leden van het algemeen bestuur gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
10. Het dagelijks bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast, dat aan het algemeen bestuur wordt toegezonden.

Artikel 3:3 de voorzitter

De burgemeesters van de gemeenten Den Haag en Rotterdam zijn afwisselend tweejaarlijks voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Artikel 3:4 commissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies instellen als bedoeld in artikel 24 of 25 van de wet.
2. Het algemeen bestuur stelt regels op ten aanzien van de bevoegdheden, de werkwijze en de samenstelling van de commissies, mede gelet op het uitgangspunt om andere partijen dan de bestuursorganen van de deelnemers bij de metropoolregio te betrekken.

Artikel 3:5 de Vervoersautoriteit

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de samenstelling en de bevoegdheden vast van de vervoersautoriteit bij de uitvoering van artikel 2:3.
2. De Vervoersautoriteit is een commissie als bedoeld in artikel 25 van de wet alsmede artikel 3:4 van deze regeling en bestaat uit de wethouders verkeer en vervoer van de deelnemers, alsmede een vertegenwoordiger van de provincie.
3. In de vergaderingen van de Vervoersautoriteit heeft de wethouder van de gemeente Rotterdam zes stemmen, de wethouder van Den Haag vijf stemmen en de overige wethouders elk een stem.
4. De wethouders verkeer en vervoer van de gemeenten Den Haag en Rotterdam zijn afwisselend jaarlijks voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van de Vervoersautoriteit.
5. De Vervoersautoriteit kan regelen dat vertegenwoordigers van het Rijk de vergaderingen van de Vervoersautoriteit bijwonen als agendalid.
6. De Vervoersautoriteit regelt de wijze waarop de in de metropoolregio actieve organisaties van reizigers in en gebruikers van het openbaar vervoer dan wel andere organisaties die betrokkenheid bezitten ten aanzien van verkeer en vervoer binnen de metropoolregio bij de besluitvorming worden betrokken.

7. De Vervoersautoriteit stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast, dat aan het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur wordt toegezonden.

Artikel 3:6 informatieplicht

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter dan wel de plaatsvervangend voorzitter en de voorzitters dan wel de plaatsvervangende voorzitters van commissies geven aan de gemeenteraden van de deelnemers alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter dan wel de plaatsvervangend voorzitter en de voorzitters dan wel de plaatsvervangende voorzitters van commissies, verstrekken aan de gemeenteraden van deelnemers alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.
3. Het reglement van orde voor het algemeen bestuur regelt de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het in de vorige leden bepaalde.

Artikel 3:7 initiatief en amendement

1. De vertegenwoordigers van een deelnemer in het algemeen bestuur of de raad van een deelnemer kunnen een voorstel indienen ter behandeling in het algemeen bestuur.
2. De vertegenwoordigers van een deelnemer in het algemeen bestuur of de raad van een deelnemer kunnen een voorstel tot wijziging van een ontwerpbesluit indienen ter behandeling in het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur regelt op welke wijze een voorstel wordt ingediend en behandeld.

Hoofdstuk 4: De secretaris, overige ondersteuning, archief, ombudsman

Artikel 4:1 De secretaris

1. Het algemeen bestuur beslist op voordracht van het dagelijks bestuur omtrent benoeming, schorsing en ontslag van de secretaris van de metropoolregio.
2. De secretaris van de metropoolregio geeft leiding aan de ondersteuning van de metropoolregio.
3. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris bij diens verhindering of ontstentenis.

Artikel 4:2 De ondersteuning

1. Het dagelijks bestuur regelt de organisatie van de ondersteuning van de metropoolregio.
2. De omvang van de ambtelijke ondersteuning wordt, binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting, vastgesteld door het dagelijks bestuur.
3. Het dagelijks bestuur kan op voorspraak van de secretaris van de metropoolregio en met in achtneming van het bepaalde in het eerste en tweede lid aan de colleges van de deelnemers verzoeken om de secretaris van de metropoolregio gedurende een periode al dan niet voltijds ambtelijke bijstand te verlenen bij het uitoefenen van zijn taken. Het algemeen bestuur regelt de voorwaarden waaronder de hier bedoelde bijstand wordt verleend.
4. De in het derde lid bedoelde ambtelijke bijstand vindt plaats onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur.

5. Het dagelijks bestuur regelt indien noodzakelijk de bezoldiging en de rechtspositie van de ambtenaren van de metropoolregio, alsmede het personeel van de metropoolregio, werkzaam op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.

Artikel 4:3 zorg en beheer archief

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen bij deze regeling ingesteld, overeenkomstig een door het algemeen bestuur met inachtneming van de Archiefwet vast te stellen regeling, die aan gedeputeerde staten wordt meegedeeld.
2. Gedeputeerde staten oefenen toezicht uit op de krachtens het eerste lid aan het dagelijks bestuur opgedragen zorg voor de archiefbescheiden overeenkomstig het Archiefbesluit, voor zover deze van toepassing is op de organen van gemeenten.
3. De secretaris is belast met het beheer van de archiefbescheiden voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats van de gemeente waar de metropoolregio is gevestigd.
4. De archivaris van de gemeente waar de metropoolregio is gevestigd oefent toezicht uit op het in het derde lid genoemde beheer.
5. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13, eerste lid van de Archiefwet over te brengen archiefbescheiden van de in deze regeling genoemde organen is aangewezen de archiefbewaarplaats van de gemeente waar de metropoolregio is gevestigd.
6. De in het vijfde lid bedoelde archiefbescheiden worden beheerd door de archivaris van de gemeente waar de metropoolregio is gevestigd.

Artikel 4:4 aanwijzing ombudsman

De ombudsman van de gemeente waar de metropoolregio is gevestigd is bevoegd tot behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Hoofdstuk 5: Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 5:1 toetreding

1. Toetreding van gemeenten kan plaatsvinden bij daartoe strekkende besluiten van het algemeen bestuur en de bestuursorganen van de desbetreffende gemeenten.
2. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding en kan aan de toetreding gevolgen verbinden.
3. De toetreding gaat in op een door het algemeen bestuur in het toetredingsbesluit genoemde datum.

Artikel 5:2 uittreding

1. Een deelnemer kan uittreden door toezending van de daartoe strekkende besluiten van zijn bestuursorganen aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur besluit over de voorwaarden waaronder de uittreding geëffectueerd kan worden en regelt de financiële en overige gevolgen van de uittreding.
2. De uittreding kan slechts plaatsvinden op 1 januari na de datum, waarop opname in het register als bedoeld in artikel 27 van de Wet heeft plaatsgevonden, tenzij door het algemeen bestuur een later tijdstip is bepaald.
3. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de uittreding.

Artikel 5:3 wijziging

1. De regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van de bestuursorganen van alle deelnemers.
2. De wijziging van de regeling treedt in werking op een door het algemeen bestuur te bepalen tijdstip.

Artikel 5:4 opheffing

1. De regeling kan worden opgeheven bij daartoe strekkende besluiten van de bestuursorganen van alle deelnemers. Deze besluiten worden ter kennis gebracht van gedeputeerde staten.
2. De opheffing wordt van kracht op 1 januari, volgend op de datum waarop de laatste deelnemer de in het eerste lid bedoelde besluiten heeft genomen, tenzij het algemeen bestuur een later tijdstip heeft bepaald.
3. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt hij daarvoor de nodige regels. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
4. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, na raadpleging van de raden van de deelnemers, vastgesteld.
5. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de beëindiging van de regeling op de wijze de volgens de regelen als in de Wet voorzien.
6. De organen van de metropool blijven, zo nodig, na het tijdstip van de beëindiging in functie totdat de liquidatie is voltooid.

Hoofdstuk 6: Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 6:1 evaluatie

Het algemeen bestuur draagt zorg voor een vijfjaarlijkse evaluatie van de regeling. Bij deze evaluatie worden de bestuursorganen van deelnemers betrokken. De evaluatie wordt aan de raden van de deelnemers voorgelegd.

Artikel 6:2 toezending ex art. 26 van de wet

De gemeente waar de metropoolregio is gevestigd draagt, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de wet, zorg voor de toezending aan gedeputeerde staten van de besluiten tot toetreding tot, uittreding uit, wijziging of opheffing van de regeling.

Artikel 6:3 inwerkingtreding en naam

1. De regeling treedt in werking op PM
2. De regeling kan worden aangehaald als "regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag".

Hoofdstuk 6: Toelichting op de proeve van een regeling

De gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam – Den Haag regelt de samenwerking tussen de gemeenteraden van de 24 gemeenten, de colleges van burgemeester en wethouders uit die gemeenten en de burgemeesters van die gemeenten. Alle bestuursorganen nemen op die manier formeel deel (zie artikel 1, eerste lid, Wet gemeenschappelijke regelingen).

Hoofdstuk 1 Algemene Bepalingen

In artikel 1:1 zijn gebruikelijke begripsbepalingen opgenomen.

Met de gemeenschappelijke regeling wordt een openbaar lichaam ingesteld. Dat betekent dat de Metropoolregio Rotterdam – Den Haag rechtspersoonlijkheid heeft en een eigen vermogen/ budget (zie artikel 8, eerste lid, Wgr). Ook betekent dit dat de afspraken die in metropoolverband worden gemaakt niet vrijblijvend zijn: de deelnemende gemeenten zijn gehouden om uitvoering te geven aan de besluiten van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de Metropoolregio (artikel 10a, eerste lid, Wgr en artikel 2:8 en 2:9 van de regeling). Voor elke rechtspersoon dient te worden bepaald wat de juridische vestigingsplaats is, en er is gekozen voor Rotterdam (artikel 1:10, tweede lid, Burgerlijk Wetboek en artikel 19, derde lid, Wgr). Dit zegt niets over de fysieke vestigingsplaats. Een en ander is in artikel 1:2 van de regeling bepaald.

Hoofdstuk 2 Te behartigen belangen, taken en bevoegdheden

In overeenstemming met de wettelijke vereisten is in artikel 2:1 van de regeling bepaald wat de taken en belangen zijn die door de Metropoolregio worden behartigd. De drie strategieën zijn uitdrukkelijk genoemd. We verwijzen hier naar de uiteenzetting over de drie strategieën van de Metropoolregio.

Het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten kunnen in de toekomst uiteraard besluiten om meer of andere bevoegdheden in handen te leggen van het algemeen bestuur of het dagelijks bestuur van de Metropoolregio, maar nu wordt volstaan met het regelen van de vaststelling van een strategische agenda en een werkplan door het algemeen bestuur.

Een van de taken van de Metropoolregio is het verkeer- en vervoersbeleid. Onderdelen daarvan zijn – zolang de betrokken wetgeving in deze vorm blijft voortbestaan - het vaststellen van een regionaal verkeer- en vervoersplan, het beheer van het regionaal mobiliteitsfonds en de concessie. Deze taken worden uitgevoerd door de Vervoersautoriteit. Een en ander is geregeld in de artikelen 2:3 tot en met 2:6 en artikel 3:5.

In voorgesteld artikel 2:7 is in afwachting van duidelijkheid over de tekst van de wettelijke regeling alvast een grondslag neergelegd om een huisvestingsverordening vast te stellen. Het is het voornemen om een dergelijke verordening vast te stellen. Het is op dit moment onduidelijk hoe de regeling eruit zal zien. Gelet op deze onduidelijkheid is ook nog geen overgangsrecht opgenomen.

Hoofdstuk 3 Bestuursorganen

De gemeenteraden zijn en blijven de ruggengraat van de metropool. Tegelijk is sterk de wens geuit om zo efficiënt en krachtdadig mogelijk besluitvorming te organiseren. Geen Poolse landdagen. Het een en ander kan goed gecombineerd worden door daar waar mogelijk gebruik te maken van de zienswijze procedure. De raden stellen in de eigen vergadering de zienswijze vast waardoor separate bijeenkomsten onnodig zijn. Aanvullend kan een vergadering van een representatieve uitsnede uit de raden worden bijeenroepen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer een substantieel deel van de raden discussie tussen de raden wenselijk acht, dan wel er redenen van juridische aard zijn. Uiteraard is het daarnaast van belang dat de gemeenteraadsleden en collegeleden elkaar gezamenlijk ontmoeten zoals in de afgelopen periode regelmatig is gebeurd. Daartoe organiseert het DB tweemaal per jaar een Metropoolbijeenkomst. Deze bijeenkomsten zullen voor de vorming van opinies en het peilen van de meningen binnen de metropool worden gebruikt.

Het DB wordt gekozen door en uit het AB. Het voorstel is om een vertegenwoordiger van elk van de deelnemende gemeenten af te vaardigen in het dagelijks bestuur. Daarnaast maken de burgemeesters van Den Haag en Rotterdam als voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter deel uit van het DB. De Vervoersautoriteit is vertegenwoordigd met haar voorzitter en haar plaatsvervangend voorzitter. De vergaderingen en besluiten van het DB worden door een klein presidium voorbereid. De besluiten van het DB worden voorbereid in overleg met de 24 gemeenten, zodat ook hier de gemeenten betrokken worden bij de besluitvorming.

De provincie heeft een open uitnodiging om deel te nemen aan vergaderingen van het dagelijks bestuur en van de vervoersautoriteit. Daarnaast kunnen andere personen als agendalid het dagelijks bestuur bijwonen, zoals voorzitters van commissies die op grond van artikel 3:4 worden ingesteld en een vertegenwoordiger van het Rijk. Bij de Vervoersautoriteit is eenzelfde mogelijkheid opgenomen. In de artikelen 3:2 en 3:5 van de regeling is dat nader uitgewerkt. De burgemeesters van Rotterdam en Den Haag zijn tweejaarlijks bij toerbeurt voorzitter en plaatsvervangend voorzitter (artikel 3:3).

Er is bij het ontwerpen van de regeling uitdrukkelijk aandacht besteed aan de democratische legitimering van het metropoolbestuur, en daartoe zijn onder meer de informatieplicht en de verplichting om de raden van de deelnemende gemeenten tijdig vooraf te consulteren in de regeling opgenomen (artikelen 2:2, 2:8 en 3:6 van de regeling). De betrokkenheid van de raden is ook verzekerd indien het gaat om besluitvorming door het dagelijks bestuur of commissies zoals de Vervoersautoriteit. Daarbij moet worden gedacht aan het voorleggen van voorgenomen besluiten met een zienswijzenprocedure, of aan de mogelijkheden die e-participatie biedt. In artikel 3:7 is bovendien verzekerd dat elke raad en de AB-vertegenwoordiging van elke afzonderlijke deelnemer een initiatiefrecht heeft en het recht om wijzigingen van aan het algemeen bestuur voorgelegde ontwerpbesluiten voor te stellen.

Onderdeel van de democratische legitimering is ook het formuleren van concrete doelen en het regelmatig afleggen van verantwoording over de resultaten aan het Algemeen Bestuur en aan de raden. Daarbij moet niet alleen worden gedacht aan besluitvorming over de Strategische Agenda en het werkplan (artikel 2:2), maar ook aan de wijze waarop de raden bij de begroting van de Metropool worden betrokken (de begrotingsregels zijn opgenomen in de Wet gemeenschappelijke regelingen).

Zo wordt voor elk begrotingsjaar een programmabegroting gemaakt met per programma een omschrijving van de doelstelling, alsmede van de activiteiten en de instrumenten. Na afloop van het begrotingsjaar wordt een programma-verantwoording voorgelegd. Voorts kan worden besloten om tussentijds één of meer voortgangsrapportages te maken.

Hoofdstuk 4 De secretaris, overige ondersteuning, archief en ombudsman

De ambtelijke organisatie van de Metropoolregio bestaat uit een secretaris en een compacte ondersteuning. Hierbij zal voor concrete projecten en programma's zo veel mogelijk gebruik worden gemaakt van de aanwezige kennis, expertise en medewerkers in alle 24 gemeenten. Er is dan ook niet meer bepaald over de ambtelijke organisatie dan het in de artikelen 4:1 en 4:2 van de regeling neergelegde minimum.

De regeling over het archief in artikel 4:3 geeft gevolg aan een wettelijke verplichting.

Bij het afleggen van verantwoording behoort een deugdelijke klachtenprocedure. De ombudsman van de gemeente Rotterdam is aangewezen als ombudsman van de Metropoolregio.

Hoofdstuk 5 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 9, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen vereist regeling van de wijziging, opheffing, toetreding en uittreding. De afspraken tussen de deelnemers aan de Metropoolregio zijn niet vrijblijvend, maar het spreekt vanzelf dat de raad van een der gemeenten kan besluiten om uit de regeling te treden. Bij de democratische legitimering van het Metropoolbestuur hoort de eenvoudige mogelijkheid om uit te treden, en die is neergelegd in artikel 5:2 van de regeling. De artikelen 5:3 en 5:4 zijn gebruikelijk.

Hoofdstuk 6 Overgangs- en slotbepalingen

In artikel 6:1 is de verplichting opgenomen om elke vijf jaar de regeling te evalueren.

De artikelen 6:2 en 6:3 zijn gebruikelijk.